

§ 1 Särskild debatt om påskhelgens kravaller

*Särskild debatt om
påskhelgens kravaller*

Anf. 1 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Fru talman! Sverigedemokraterna begärde denna särskilda debatt om påskhelgens korankravaller av två skäl.

För det första gjorde vi det för att kunna ställa övriga partier till svars för det Sverige de skapat – ett Sverige inom vilket det återfinns parallellsamhällen utanför majoritetssamhällets kontroll. Det är områden inom vilka svensk kultur och svenska värderingar, normer och lagar inte bara lyser med sin frånvaro utan också föraktas och motarbetas.

För det andra gjorde vi det för att kunna efterlysa förslag till faktisk förändring från övriga partier. Sverigedemokraterna har presenterat ett 30-punktsprogram, medan andra partier har velat begränsa yttrandefriheten eller nöjt sig med att önska fler poliser och komma med gamla förslag om vattenkanoner.

Det duger inte. Om vi ska lyckas mota tillbaka den uppdagade ondskan krävs riktig politisk förändring, och hittills är vi ensamma om att föreslå det.

Anf. 2 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Upploppen under påskhelgen var exempellösa när det gäller det våld som de tjänstgörande poliserna utsattes för. Både jag och rikspolischefen besökte flera av de olika orterna direkt efteråt för att prata med poliser och de boende och för att klara ut vad det egentligen var som hade hänt och få en egen bild. Vi var i Linköping, Norrköping, Örebro och Malmö.

Det var skakande vittnesmål från poliser som berättade om hur det regnade sten över dem. Flera av dem var övertygade om att de inte skulle komma levande från platsen. Det var rena turen att det inte slutade i döda poliser, döda civila och döda barn. Det kunde mycket väl ha blivit så. Låt det här sägas en gång för alla: Detta kan aldrig på några villkors vis accepteras.

Vi tycker också att det är en avskyvärd handling att bränna en bok som många betraktar som helig i det enda syftet att såra, skada och förödmjuka. Det är det den här danske högerextremisten ägnar sig åt. Han kommer utifrån, och han verkar bara vara ute efter att skada Sverige. Varför förstår jag inte; jag vet inte varför han verkar hata Sverige och varför han vill

komma åt Sverige och driva fram de här motsättningarna. Vi har inte gjort honom någonting.

Visst kan man tycka illa om detta beteende. Men även om man gör det är det ändå så att vi lever i en demokrati, och i en demokrati får man lov att säga saker som andra tycker är stötande, hånfulla eller kränkande. Det är en del i att leva i en demokrati. Därför finns det bara ett sätt att möta den här typen av provokation, och det är att vända ryggen till. Det gjorde man i Danmark, och det är därför han inte kan hålla på där längre. Där är han bara en marginaliserad högerextremist som ingen längre pratar om.

Så visst kan man bli provocerad, men man har aldrig rätt att ta till våld. Man har aldrig rätt att elda upp och tillgripa våld mot, inte minst, sina egna bostadsområden. Det är dessutom rent destruktivt. Det finns bara ett sätt att möta dessa våldsvarkare – de som tillgrepp det här våldet – och det är att lagföra så många som möjligt. Vi ska se till att de får det straff som de förtjänar.

Här har vi goda förutsättningar. Vi har ett unikt stort filmmaterial, dels från alla de 450 fasta kameror som vi numera har uppe, dels från alla de uniformskameror som vi har införskaffat och som allt fler poliser i yttre tjänst nu bär. Vi har dessutom haft drönare uppe på flera platser och har filmer från dem. Inte minst strömmar det också in filmer från allmänheten, från boende som har försökt hjälpa polisen och som kanske har filmat från sina balkonger och som varit på plats.

Dessa människor tycker lika illa om de här våldsvarkarna som alla vi andra. För så är det, och det måste sägas: De här våldsvarkarna är inte på något sätt representativa för de tusentals människor som bor i de utsatta områdena. De allra flesta där vill bara leva sina liv i lugn och ro och fortsätta att gå till jobbet och fostra sina barn. I Rosengård, till exempel, som jag besökte, handlade det kanske om ett par hundra våldsvarkare som var ute. Det bor 20 000 människor i Rosengård. Dessa proportioner måste man ha klart för sig.

Nu hjälper de polisen att ta fast dem som stod bakom upploppen, och det är trots allt hoppingivande. Det är så det måste gå till. De som tillgrepp det här våldet måste få det straff som de förtjänar.

Men det ska också sägas att det alltid, i alla samhällen, kommer att finnas extremister av olika slag – högerextremister och islamister – som bara ägnar sig åt att försöka hetsa grupper mot varandra. I den fällan ska vi aldrig gå. Vi får inte låta dem vinna.

Anf. 3 JOHAN FORSSELL (M):

Fru talman! Tack till Sverigedemokraterna, som har begärt den här debatten!

De händelser som inträffade under påskhelgen tror jag har chockat alla, oavsett politisk partitillhörighet. De här personerna, som kastade sten på polisen och som betedde sig så fruktansvärt illa att det är svårt att få orden att räcka till, hade inget politiskt budskap. De var inte ute efter att förbättra vårt Sverige och göra skillnad. De var ute efter en sak: att skada våra poliser och till och med döda poliser. Det var deras enda syfte. De här personerna är inga demonstranter. De är ligister. De är kriminella, och de ska lagföras för de väldigt allvarliga brott som de har begått.

Allt stöd till våra poliser där ute på fältet! De har gjort precis allt och lite till av vad man kan förvänta sig av dem. De har stått pall i situationer

som har varit närmast krigsliknande på vissa platser. Det är scener som vi aldrig mer vill behöva se i vårt Sverige. Allt stöd till dem!

Samtidigt är det beklagligt att poliserna där ute har varit alldeles för få, att de inte har haft tillgång till rätt verktyg, att de ska behöva använda sina egna mobiltelefoner för att filma ligisterna och att de fortfarande inte har tillgång till kroppskameror. Jag har talat med poliser som har beskrivit att de inte ens hade sköldar där de stod, mitt i regnet av stenar som hamnade över dem. Det är allt annat än rimligt att det ska vara på det sättet; det är faktiskt en skandal att det fortfarande är så.

Våra poliser har inte heller rätt lagstiftning till skydd för sig själva. Det pågår nu ett utredningsarbete, och vi hoppas att det ska bli framgångsrikt. Men vi vet också från tidigare gånger då det har varit sådana här kravaller att alldeles för många av de kriminella inte blir lagförda. Väldigt många gånger har också straffen för sådana här avskyvärda handlingar varit i underkant.

Här är det många som har ett ansvar. Naturligtvis har polisledningen, myndigheten, ett ansvar för hur man använder sina resurser. Men vi ska komma ihåg en sak: Ytterst faller ansvaret för hela rättsväsendet på regeringen. Det är ytterst regeringens ansvar att se till att poliserna är tillräckligt många och att rättsväsendet är dimensionerat för att kunna klara av sina uppgifter.

Nu är det viktigt att dra lärdom av det som har hänt och se till att det här aldrig inträffar igen. Poliserna måste bli fler, och utrustningen måste förbättras. Självklart ska svensk polis ha tillgång till vattenkanoner, precis som man har i så många andra länder runt omkring oss. Självklart borde de ha sköldar och tillgång till kroppskameror. Naturligtvis borde straffen på ett helt annat sätt än i dag avspegla brottets allvar.

I vårt Sverige ska rättsväsendet aldrig någonsin behöva backa för sådana här ligister. Man ska alltid kunna ta ett kliv framåt.

Anf. 4 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Fru talman! Under påskhelgen utsattes svensk polis för hat och våld på en nivå som de beskriver att de aldrig tidigare upplevt. Det var inte tal om några enstaka bråkstakar som tog tillfället i akt att slåss med polisen. Det rörde sig om inhemska terrorister i alla åldrar som gav sig på inte bara svenska poliser utan Sverige som helhet. Sverige blev attackerat – inte bara vår polis utan även vår yttre frihet, våra värderingar, vårt sätt att leva och i grunden såväl vår nation som vår stat.

Polisen vittnar om hur våldsverkarna försökte mörda dem. Vi har över 400 skadade poliser.

Vi är många som tagit del av fruktansvärda vittnesmål. Ett som fastnat särskilt hos mig rör hur en kvinnlig polis träffades av en sten i huvudet och föll till marken. Den av framgången roade mobben började då jubla och kasta sten mot den skadade poliskvinnan när hon låg kvar på backen.

Fru talman! Många är de politiker, tyckare och journalister som talat om alla påstådda fördelar med stor invandring till Sverige och vilken berikning det skulle innebära. Jag hoppas att alla dessa, varav flera skyldiga sitter i denna kammare, känner ett ansvar och en skuld för det Sverige de har skapat – ett Sverige i vilket besinningslöst, blodtörstigt barbari kan brisera när som helst och därigenom göra svenska poliser till fritt villebråd.

Allt som krävdes för att locka fram denna slumrande ondska från sina parallellsamhällen denna gång var en dansk-svensk provokatör som sa att han avsåg att bränna en bok – enligt muslimer en helig bok, för oss andra ingenting mer än en bok. Och böcker man äger får man bränna.

Trots detta tycks en del ha blivit mer uppretade över Paludans försök att med varierande framgång bränna Koranen än över att inhemska terrorister med stor framgång brände polisfordon på löpande band. Fokus har ytterst medvetet flyttats från det latent säkerhetshotet till diverse pseudo-debatter. Regeringen har varken tillstått sin skuld i möjliggörandet av kravallerna eller vidtagit välbehövda åtgärder för att säkerställa majoritetssamhällets kontroll även över utsatta områden.

Fru talman! Det är tydligt att det krävs en ny regering för att åtgärda problemen skapade av de tidigare.

Anf. 5 JOHAN HEDIN (C):

Fru talman! Låt mig inledningsvis uttrycka mitt fulla stöd för och min djupa tacksamhet mot alla de modiga hjältar som stod på rätt sida om lag och historia under påskhelgens fruktansvärda händelser. Allvarliga brott begicks av hänsynslösa våldsverkare, och det hade kunnat gå ännu värre om ni inte hade varit där.

Jag pratar förstas om de poliser som med fara för sina liv gick in och gjorde sitt bästa för att säkra ordningen. Men jag pratar också om alla de goda krafter i våra lokalsamhällen som på olika sätt försökte gjuta olja på vågorna. För de krafterna finns också. Det är krafter som springer ur det goda i oss – viljan att leva i fred och frihet, strävan att bygga en bättre tillvaro inte bara för oss själva utan för samhället i stort.

Denna typ av händelser är långt ifrån en ny företeelse i Sverige. Inte långt härifrån, i Berzelii park, uppstod kravaller och våldsamheter 1951. Uppemot 3 000 ungdomar deltog i upploppen, och polisen lyckades först efter någon månad få bukt med de allvarliga ordningsstörningar som ägde rum i stort sett varje natt under den sommaren.

Ännu närmare, i Kungsträdgården, där körsbärsträden nu står i blom, hade vi det som vi kallade Kungsankravallerna där ungdomar och polis drabbade samman när polisen försökte stoppa skadegörelse och allvarliga ordningsstörningar där.

Det kanske allvarligaste läget i modern tid uppstod i samband med toppmötet i Göteborg, där situationen spårade ur fullständigt och ett stort antal ungdomar begick allvarliga brott, begick våldshandlingar och gjorde sig skyldiga till enorm skadegörelse. Polisen fick en del kritik för hur de hanterade den situationen och satte efter det i gång ett utvecklingsarbete som enligt min uppfattning varit väldigt framgångsrikt – åtminstone fram till nu.

Om polisen gör rätt i alla led ska inte de skräckfyllda scener vi såg i påskhelgen behöva äga rum. Om polisen gör en korrekt riskanalys och dimensionerar insatsen därefter ska våldsverkarna aldrig få chansen att skapa de här farliga situationerna.

Men med det sagt, fru talman: Människor är människor, och vi människor kan göra fel och misstag. Vi kan missta oss när vi bedömer riskerna. Vi kan också göra en korrekt riskbedömning men ändå inte kunna dimensionera insatsen rätt eftersom det helt enkelt inte finns resurser att tillgå.

Det kan vara brist på materiel eller att man har fel typ av materiel, och naturligtvis brist på tillgängliga poliser som kan sättas in.

I samtliga fall som jag tog upp innan har orsakerna kokats ned till varianter på just sådana brister. År 1951 hade det varit polisstrejk, och för få poliser fanns till förfogande. I analysarbetet efter Göteborgskravallerna konstaterade man att polisen hade undermålig utrustning. Till exempel hade de svårt att kommunicera med varandra via sitt radiosystem.

Nu måste ett utvecklingsarbete vidta där polisen får möjlighet att analysera vad som kan göras bättre. De har redan nu aviserat att de behöver medel att sätta in på medeldistans, det vill säga 40–60 meter.

Slutligen ett ord om yttrandefriheten. Den är en grundbult i varje liberal demokrati och måste försvaras, även när den innebär att många människor känner sig djupt kränkta.

Anf. 6 LINDA WESTERLUND SNECKER (V):

Fru talman! Jag stod och såg på bilarna som brann och polisen som åkte med blåljus under påskdagen – i mitt Navestad, Norrköping, där min sons simskola ligger och där vi var på öppna förskolan. Samma oacceptabla våld skedde runt om i Sveriges städer. De individer som begick dessa hemska brott ska häktas, utredas, åtals och få sin dom.

Poliserna, som gjorde en enorm insats, ska ha vårt stora tack.

Det finns inga ursäkter för att begå brott.

När en väldigt känd kriminell högerextrem person söker tillstånd för att skapa kaos, tillstånd som söks enbart i utsatta områden, borde Polismyndigheten ha kompetens och erfarenhet att resurssätta rätt antal poliser med rätt kompetens för att säkra allmänhetens trygghet. Polismyndigheten måste använda ordningslagen på ett bättre sätt genom att ta mer hänsyn till vem som söker tillstånd, var tillståndet söks och under vilken tidpunkt.

Det finns inga ursäkter för att begå brott.

Över 300 arbetsskadeanmälningar har gjorts av poliser. Polisförbundet, polisens fackförbund, planerar att göra en brottsanmälan om brott mot arbetsmiljölagen mot Polismyndigheten.

Det fanns för få poliser som kallades in för att trygga befolkningen. Det var brist på ledning och styrning. Det var brist på skyddsutrustning. Av de poliser som var i tjänst saknade också väldigt många rätt utbildning för att hantera våldsamma folkmassor.

Särskild polistaktik saknas i fyra av sju polisregionområden. Det betyder att poliserna i Norrköping, Linköping och Örebro inte hade rätt kompetens att agera på ett evidensbaserat sätt mot aggressiva folkmassor.

Polismyndigheten har fått enorma resurser de senaste åren. Ändå saknas det poliser i hela Sverige. Polisen har en enorm utbildningsskuld. Det saknas bra och effektiv teknisk utrustning. Det går inte att få ett pass i dag i Sverige. Polisen har inte förmåga att trygga befolkningen när en högerextrem person vill att förorterna ska brinna.

Det här är inte en myndighet som fungerar särskilt väl.

Dessutom måste polisens arbetsmiljö bli betydligt bättre. Vänsterpartiet är hittills ensamma om att lyfta både den inre och den yttre arbetsmiljön.

Det viktigaste nu är att skapa trygga områden igen. Det är ett enormt arbete som måste göras av polisen, kommunen och frivilliga insatser. Det är inte läge att ropa efter snabba och enkla lösningar, men det är dags att

sluta lämna polisen ensam i utsatta områden. Nu måste resten av samhället också rustas.

Anf. 7 ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Det är dags att utvärdera Morgan Johanssons tid som justitieminister. Sedan polisen började föra detaljerad statistik har det skett över 1 700 skjutningar i Sverige. 250 personer har skjutits ihjäl i gangsterkrigens Sverige. Den här våren är den överlägset mest dödliga någonsin. Från januari till april har 27 personer mördats, skjutits ihjäl.

När påsken kom skakades Sverige av upplopp i flera städer runt om i landet. Stad efter stad sattes i skräck. Sten kastades mot polisen med syfte att döda. Poliserna som var på plats sa att de aldrig tidigare mött något liknande, och 400 poliser skadades.

Se er om i den här ganska tomma riksdagssalen i dag! Föreställ er att de 400 poliserna skulle vara här – allihop skulle inte ens få en sittplats. Vi skulle träffa poliser med utslagna tänder, poliser med benbrott, poliser med trauman som de ska bära resten av livet, poliser med huvudskador och poliser som skulle berätta om att de var helt säkra på att de skulle dö under stenregnet. Vi minns alla bilden på den krossade och blodiga polishjälmen.

Så här ska det inte vara i Sverige. Det här är ett angrepp på alla de poliser vi skulle kunna möta här i kammaren, och det här är ett angrepp på hela vårt rättssamhälle och ytterst på vår demokrati.

Bland ligisterna som utsatte alla de här poliserna och städerna för detta fanns extrema islamister som regeringen och Morgan Johansson misslyckats med att bekämpa. Där fanns kriminella ledare som inte fängslats för att Morgan Johansson inte sett till att det finns nog med poliser för att bura in dem eller straff som är hårda nog för att hålla dem inne. Där fanns unga grabbar som såg händelserna som en audition för kriminella gäng som inte är knäckta trots återkommande löften från Morgan Johansson, och man har upprepat dem som ett mantra i varje regeringsförklaring. Där fanns mödrar som hejade på sina barn att attackera polisen för att de hatar det svenska samhället och lever i ett parallellt samhälle som Morgan Johansson misslyckats med att bekämpa.

Fru talman! Statsministern har sagt att Sverige kan bättre. Jag håller med, och det är dags att byta ut den här regeringen där Morgan Johansson är justitieminister. Så här ska det inte vara i Sverige.

Anf. 8 JUNO BLOM (L):

Fru talman! Vi ska inte förbjuda kritik mot homosexuella under pride, inte förbjuda kritik mot kvinnor den 8 mars och inte stoppa kritik mot islam under ramadan. Avskyvärda, stötande åsikter – oavsett åsikt har vi en rätt att uttrycka dem. Grundstenen i vår liberala demokrati stavas nämligen yttrandefrihet.

Yttrandefriheten är ett fundament till vårt öppna och fria samhälle. Sverige införde tryckfriheten 1766. Då gavs medborgarna rätt att skriva vad de ville och att ta del av myndigheters skrivelser.

Fru talman! Detta är ingen självklarhet. Reportrar utan gränsers pressfrihetsindex klassar läget i 28 länder som mycket allvarligt, och journalister riskerar sina liv när det fria ordet hålls som gisslan.

Det fria ordet måste alltid försvaras, och yttrandefriheten gäller oss alla. Den gäller inte bara dem man håller med utan alla i Sverige och kan

inte villkoras. Fru Justitias ögonbindel ska därför även fortsättningsvis sitta ordentligt. Polisen får inte ta ställning till innehållet eller för den delen ge sig in i resonemang om vilka syften som ligger bakom en demonstration. När polisen tar ställning till en ansökan om demonstrationstillstånd ska man enbart ta ställning till objektiva faktorer som om trafiken störs, om andra tillståndsgivna demonstrationer störs eller om ordning eller säkerhet inte kan upprätthållas.

Det betyder givetvis inte att man får göra vad som helst inom ramen för en demonstration. Om brott begås av demonstranter, till exempel om högerextremister skanderar slagord som är hets mot folkgrupp, kan demonstrationen omedelbart avbrytas. Likaså om demonstrationen urartar i ett upplopp. Men så länge demonstrationen håller sig inom lagens ramar är det polisens skyldighet att ansvara för att den kan genomföras samtidigt som ordning och säkerhet upprätthålls. Varje gång detta inte blir fallet har vi misslyckats.

Fru talman! Låt mig vara väldigt tydlig: Jag avskyr allt Paludan står för. Att påskkravallerna ledde till storskaligt våld, upplopp och ett tresiffrigt antal skadade poliser är extremt allvarligt. Men vi måste också se allvaret i att demonstrationer inte kunde genomföras. Civilisationen begränsas nämligen inte till alla de civiliserade. Den inbegriper oss alla.

Varje gång en demonstration måste avbrytas därför att den angrips av våldsverkare är det ett misslyckande för demokratin. Om vi låtsas som något annat låter vi våldsverkarna vinna. Liberalerna står upp för yttrandefriheten, för demonstrationsrätten och för att polisen ska ha tillräckliga verktyg för att försvara den i varje situation.

Anf. 9 MARTIN MARMGREN (MP):

Fru talman! Påskhelgens scener var fruktansvärda. Besinningslöst våld mötte svensk polis och även räddningstjänst, kollektivtrafik och andra. Vi fick hundratal skadade poliser, och vi kunde ha haft flera dödade poliser. Män och kvinnor kunde alltså ha mördats enbart för att de har valt ett yrke som handlar om att hjälpa, skydda och ställa till rätta.

Jag är själv polis. Mina och Miljöpartiets tankar och sympatier går till de extremt utsatta kollegorna. Det finns inga som helst ursäkter för de här vidriga attackerna. Vi hoppas att förövarna möts av väldigt kännbara straff.

Ett annat perspektiv på händelsen är att det inte kan ses som något annat än ett enormt samhälleligt misslyckande när polis, som ska upprätthålla våldsmonopolet, tvingas överge polisbilar som sedan vandaliseras och bränns. Ordning och säkerhet hör till statens mest grundläggande ansvar och uppgifter, och det här var ett misslyckande. Polisen ska aldrig behöva backa. Polisen ska ha resurser, verktyg och förutsättningar att upprätthålla våldsmonopolet överallt på medborgarnas vägnar i alla stadsdelar och vid alla tider.

Ingen skugga ska naturligtvis falla över kollegorna som gav allt och mer. Däremot finns all anledning att fundera över beslut och förberedelser från ledningen. Det finns också ytterst ett politiskt ansvar här.

Polisen ska ha rätt resurser och rätt verktyg för särskilda händelser som påskhelgens kravaller. Men man måste också ha rätt förutsättningar och rätt resurser för det viktiga polisarbetet i vardagen. Det handlar om att polisen ska vara kontinuerligt närvarande i alla våra utsatta områden. Man

ska kunna ingripa utan att behöva backa, man ska kunna bygga relationer och tillit och man ska kunna samverka med lokalsamhället.

Jag har själv mångårig erfarenhet som polis i Rinkeby av den sortens samverkan. Goda krafter som jag har samverkat med var ute och hjälpte till att stoppa våldet. Ett enat samhälle står starkare än våldsverkarna.

Det behövs akut fler poliser. Miljöpartiet vill förstärka polisen med 500 miljoner. Vi vill anställa civila och frigöra poliser till polisarbete. Även om våldsverkarna inte på något sätt var representativa för de områden som de kommer från ser vi också ett misslyckande som går mycket djupare än polisiära och ordningsupprätthållande åtgärder. Det här är ett symptom på en segregation, ett utanförskap, som samhället måste åtgärda. Det kräver långsiktiga, förebyggande åtgärder: en stark skola, städer som byggs ihop i stället för isär, minskad arbetslöshet och minskad fattigdom.

Vi behöver bygga ett inkluderande och socialt hållbart samhälle som ger människor hopp och delaktighet. Det är först så vi kan vaccinera oss mot våldet på sikt.

Anf. 10 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag tackar för inläggen så här långt.

Jag ska säga att jag tycker att det är väldigt viktigt att rikspolischefen och den övriga polisledningen går igenom vad som hände under den här helgen och gör en oberoende utvärdering av själva insatsen. Rikspolischefen har öppnat upp för att inte bara göra en oberoende utvärdering utan också se över vilka möjligheter man behöver ha i övrigt, till exempel mer materiel. Vi vet till exempel att tårgas nu användes i Malmö. Det var faktiskt första gången som man använde tårgas på det sättet, och det var vid det tillfället väldigt effektivt. Nu tittar man också på vattenkanoner, beanbags och eventuell övrig materiel. Jag välkomnar den utvärderingen och översynen.

Jag har haft en dialog med rikspolischefen. Hittills har han inte begärt någonting extra av regeringen. De insatser man kan göra, hittills i varje fall, bedömer han att man ska kunna göra inom nuvarande ramar och regelverk. Skulle det ändå väckas någon fråga där det behövs regeringsbeslut och ytterligare resurser får vi givetvis ha en dialog om det. Svensk polis ska ha de resurser och den materiel man behöver för att kunna hantera sådana här situationer.

På förekommen anledning tycker jag samtidigt att det är viktigt att markera att det är polisen som fattar de operativa besluten. Det är de som är proffsen i de här situationerna. Man kan inte sitta på läktaren, vid sidan om, och tala om för polisen att de borde göra så eller att de borde göra så. Då blir det väldigt fel. Det är polisen som avgör när och hur de ska använda våld, förstås inom ramen för den lagstiftning som gäller. Det är inte upp till politiker som många gånger inte riktigt vet vad de pratar om att från läktarplats dela ut pekpinnar för när polisen ska använda våld.

Det var därför Polisförbundet var tydliga i sin kritik mot KD-ledarens uttalande där hon ifrågasatte varför polisen inte hade skjutit mer och skarpt. Polisförbundet reagerade väldigt starkt och sa att sådana uttalanden inte hör hemma i en rättsstat. Det håller jag med om. Det är viktigt att skilja på rollerna här. Polisen har sin roll och fattar de operativa besluten. Vi politiker ska se till att polisen har de resurser som behövs och att vi har

den lagstiftning som behövs så att de klarar de här situationerna. Men man ska inte blanda sig i de operativa besluten. Då blir det väldigt farligt.

Vi lade om svensk kriminalpolitik när vi tillträdde 2014 i en riktning som har lett till att vi nu har fler poliser än någonsin tidigare. De har mer resurser än någonsin tidigare, de har bättre verktyg än någonsin tidigare, de har fler kameror än någonsin tidigare och de har bättre avlyssningsmöjligheter än någonsin tidigare.

Vi kommer att fortsätta att förstärka svensk polis under de kommande åren. Det är en av våra allra mest prioriterade uppgifter.

Anf. 11 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Fru talman! Det har tyvärr varit flera sådana här debatter tidigare i den här kammaren. Efter till exempel kravallerna i Husby 2013 hölls en debatt om de upploppen. Morgan Johansson deltog i den debatten och uttryckte sig på följande sätt till den dåvarande justitieministern: ”Ni har hållit på i sju år. Ju längre ni håller på desto värre blir det. Då kan man inte skylla ifrån sig på någon annan, att något annan ska lösa problemen.”

Nu har Morgan Johansson själv varit justitieminister i inte bara sju utan nästan åtta år. Min fråga till Morgan Johansson är: Vilket ansvar anser han att han själv och regeringen har för de uppenbara brister som finns i vårt rättsväsen?

Anf. 12 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Det är roligt att Johan Forssell tar upp kravallerna 2013. Då jobbade han själv i Regeringskansliet, för Fredrik Reinfeldt. Johan Forssell var medansvarig till att man drog ned på polisutbildningen med 90 procent på två år, för att kunna skrapa ihop pengar till de skattesänkningar som man gjorde.

Det vi gjorde när vi tillträdde 2014 var att lägga om svensk kriminalpolitik. När vi tillträdde såg vi till att utöka polisutbildningen och sätta av mer pengar till poliserna. Vi har sett till att de har bättre verktyg än någonsin tidigare, vi har sett till att straffen är hårdare än någonsin tidigare och vi har sett till att sätta upp kameror på ett sätt som inte har funnits tidigare.

Det innebär inte att man löser alla problem i en handvändning. Men vi har vänt utvecklingen för svensk polis. Det skärs inte längre ned på polisutbildningen, utan det utbildas fler poliser än någonsin tidigare. Över 3 000 går utbildningen.

Anf. 13 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Fru talman! År 2013 satt jag i riksdagens försvarsutskott sedan flera år tillbaka. Morgan Johansson har inte riktigt koll på fakta, inte ens på den här punkten.

Jag ska gärna upprepa min fråga. Morgan Johansson ansåg 2013 att den dåvarande justitieministern hade ett stort ansvar och att man inte skulle hålla på och skylla ifrån sig på andra och hävda att andra ska lösa problemen. Hur ser han då på sitt eget ansvar för de uppenbara brister som finns? Poliserna var för få. De har fortfarande inte tillgång till det som borde vara en självklarhet, till exempel vattenkanoner. Vi har också en lagstiftning, som ska skydda dem, med flagranta brister.

Morgan Johansson kan väl inte mena att det bara är borgerliga regeringar som är ansvariga för resultaten eller frånvaron av resultaten men att socialdemokratiska regeringar på något magiskt sätt inte har något som helst ansvar för hur landet ser ut? Kan inte Morgan Johansson svara på den enkla frågan?

Anf. 14 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Johan Forssell säger: Nej, det var inte under den perioden jag jobbade för Fredrik Reinfeldt, utan det var perioden tidigare, 2010–2014 i så fall. Det gör bara saken ännu värre.

(JOHAN FORSSELL (M): Jag satt i riksdagen då, 2010–2014.)

Du satt i riksdagen då. Men du erkänner i alla fall att du jobbade i Regeringskansliet, var delansvarig för alliansregeringens politik och var med om att skära ned på polisutbildningen med 90 procent på två år. Min poäng är att om man för en politik som hela tiden går ut på att prioritera skattesänkningar framför att bygga ut rättsväsendet blir det så småningom fel. Det är precis det som vi har vänt på.

När vi tillträdde 2014 lade vi om politiken. Vi satsar i stället på hela rättsväsendet och ser till att skärpa straffen, vilket ni aldrig gjorde.

Man får alltid bära ansvar för det man själv har gjort. Men det vi har gjort under vår tid är att se till att polisen och övriga rättsväsendet har mer resurser och bättre verktyg än någonsin tidigare.

Anf. 15 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! I efterdyningarna av påskhelgens korankravaller har Morgan Johansson valt att inte tala klarspråk om orsakerna, att inte tillstå sin skuld och att inte föreslå politiska åtgärder. Vad han faktiskt har gjort är oklart, mer än att skylla upploppen på gängkriminella individer och påstå att polisen minsann har alla resurser och verktyg de behöver.

Sverige har förvisso, mycket på grund av Morgan Johansson, stora problem med gängkriminalitet. Men det går inte att skylla upploppen endast på det. Såväl barn som gamlingar deltog. Mödrar hejade på sina stenkastande barn. Våldet mot polisen utgjorde i vissa fall en familjeaktivitet, till synes lika normal som för en svensk familj att ha en picknick.

Kommer Morgan Johansson att erkänna sin skuld och vidta åtgärder till följd av korankravallerna?

Anf. 16 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Sverigedemokraterna ägnar sig här åt det som de alltid ägnar sig åt: att försöka slå in en kil mellan svenskar och invandrare. De försöker dra alla över en kam och säger att det här beror på att invandrarna är som de är.

Så är det ju inte. Till att börja med är det extremt farlig retorik som Sverigedemokraterna ägnar sig åt. Men det är typiskt högerextremister att göra på det sättet. Det är extremt farlig retorik. Kilen finns nämligen inte mellan svenskar och invandrare, utan skillnaden finns mellan dem som

begår det här våldet och dem som inte begår det här våldet utan snarare försöker hålla ihop samhället.

När man nu går igenom de här händelserna och gör förundersökningar är det viktigt att man får hjälp från lokalsamhället. Och det är precis det man får. Det strömmar nu in filmer från dem som har varit på plats. De hjälper till för att de här brotten ska klaras upp efter hand.

Men ägna er inte åt att försöka exploatera de här fruktansvärda händelserna för att driva in kilar mellan svenskar och invandrare. Det blir farligt.

Anf. 17 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Jag noterar att Morgan Johansson valde att inte svara på huruvida han avser att erkänna sin skuld för att detta har kunnat ske samt huruvida han avser att vidta några åtgärder eller inte. Jag tolkar det som att svaret är nej på båda frågorna.

Tänk om Morgan Johansson hade valt att lägga lika mycket tid på att vidta åtgärder mot de farliga elementen i vårt land som han gör på det som han kallar för min farliga retorik. Tänk om fokus hade legat på faktiskt farliga individer i Sverige i stället för på vilken retorik jag eller andra brukar oss av. Tänk om Morgan Johansson hade lagt tid på att stärka upp de socialdemokratiskt utsatta områdena, som i de här fallen drabbades av korravallerna. Tänk om han hade tagit itu med parallellsamhällena i vårt land.

I stället begränsar sig Morgan Johansson till att spygalla över vilket ordval jag använder eller vilken retorik jag brukar mig av. Det blir nog så vi minns Morgan Johanssons tid som justitieminister när den snart är slut.

Anf. 18 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Problemet är att i alla samhällen kommer det att finnas extremister av olika slag som försöker piska upp grupper mot varandra. Vi har högerextremisterna på ena sidan och islamisterna på den andra. Det är väl precis det som vi har sett: två onda krafter som triggar varandra.

För oss som står för något annat och har en demokratisk samhällssyn där vi försöker skapa trygghet och sammanhållning är det oerhört viktigt att fortsätta bekämpa de där ytterkanterna, men då måste man också se att det är ytterkanter. Från Sverigedemokraternas sida vill man gärna säga att det är ett integrationsproblem, men jag menar att det är ett demokratiproblem. Vi har islamisterna på den ena sidan – de som står för något annat än det som majoriteten som bor i de utsatta områdena står för – och på den andra sidan har vi nazisterna, som bedriver sin kampanj.

Nu handlar det om att fortsätta föra en politik som håller samman Sverige och inte bidrar till att splittra landet.

Anf. 19 LINDA WESTERLUND SNECKER (V) replik:

Fru talman! Jag tänkte till skillnad från alla andra ledamöter ställa en fråga som handlar om påskhelgens kravaller och polisens arbete.

Som jag tog upp i mitt anförande saknades det poliser under påskhelgen, vilket vi alla är helt medvetna om. Men det saknades framför allt poliser med rätt slags utbildning om den speciella polistaktiken. Det är en utbildning som bara finns i storstäderna i Sverige. Därför saknar fyra av sju polisregionområden poliser som är utbildade. Om man har denna ut-

bildning ingår ett paket av skyddsutrustning, fordon samt ledning och styrning av insatser av den karaktär som visade sig under påskhelgen. Det måste finnas fler poliser som har rätt utbildning.

Jag vill veta hur Morgan Johansson kommer att se till att Polismyndigheten tar bort sin utbildningsskuld, som har vuxit sig enormt stor.

Anf. 20 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Som jag flera gånger varit inne på tidigare har polisen nu bättre utrustning, mer resurser och fler anställda än någonsin tidigare. Det är sammanlagt en bra bit över 30 000 anställda.

Vi har också vänt utvecklingen när det gäller antalet som lämnar polisen. Färre lämnar polisen, och fler återrekryteras. Vi har dessutom rekord när det gäller antalet som utbildas till polis. Bara i våras gick ungefär 600 poliser ut, och ytterligare 800 kommer nu att gå ut från polisutbildningarna. För varje halvår som går kommer nya poliser ut på fältet.

Vilken utrustning ska man då ha? Det är i huvudsak polisen som äger sådana frågor. Jag välkomnar därför den utvärdering som rikspolischefen ska göra för att se vad man ytterligare kan göra vad gäller materiel och utrustning och vilken utbildning man behöver för att bli bättre i de här situationerna. Sedan får vi se resultatet.

Rikspolischefen och Polismyndigheten har hittills inte begärt något ytterligare från regeringen. Om de vill ha det får vi helt enkelt hantera det då.

Anf. 21 LINDA WESTERLUND SNECKER (V) replik:

Fru talman! Det är uppenbart att polisen inte är en lärande organisation. Om den hade varit det hade justitieministern svarat mig att det finns en metod som polisen kan använda där det ingår skyddsutrustning, rätt fordon och rätt ledning vid händelser som till exempel påskhelgens kravaller. Det finns metoder inom polisen i dag som är utvecklade utifrån vad som händer vid Göteborgskravallerna. Det kallas den speciella polistaktiken. Denna utbildning finns i dag bara i polisregionernas storstadsregioner. I fyra av sju polisregioner saknas poliser som har denna utbildning.

Ändå pratar rikspolischefen och justitieministern om nya verktyg. Det behövs inte nya verktyg, utan det som behövs är att tillräckligt många poliser är utbildade i den metod som redan finns inom polisen. Polisen måste bli en lärande organisation.

Anf. 22 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Det är väl precis det som initiativet till utvärderingen är ett tecken på, det vill säga att polisen är och ska vara en lärande organisation. Då kan man inte i förväg säga att de inte får titta på ny materiel eller på nya saker som ska köpas in. Man måste göra en helhetsutvärdering och se på vilket slags utbildning, manskap, underrättelser – Är det där man har haft problem? – och materiel som man behöver. Sedan går man igenom detta systematiskt, precis som man alltid ska göra. Nu kommer man att ta ett lite större grepp om det här.

Man kan dock inte säga att de inte får titta på ny materiel utan bara på utbildningsfrågan, vilket Linda Westerlund Snecker verkar vara ute efter. Det vore fel väg att gå. Man måste göra en bredare utvärdering i lägen som dessa.

Prot. 2021/22:109
6 maj

*Särskild debatt om
påskhelgens kravaller*

Anf. 23 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Fru talman! Jag tänkte ge Morgan Johansson ytterligare en chans att svara på den fråga Johan Forssell ställde och som Morgan Johansson lite osmidigt slingrade sig undan. Den handlade om hans eget ansvar.

År 2017 sa justitieministern att Sverige var på väg att knäcka den organiserade brottsligheten. Utvecklingen har bara blivit värre sedan dess. När Morgan Johansson inte var justitieminister sa han om Beatrice Ask att hon hade varit justitieminister i sex år och inte kunde skylla på någon annan.

Vilken Morgan Johansson har rätt – den Morgan Johansson som står i kammaren i dag och slingrar sig eller den Morgan Johansson som sa att en justitieminister inte kan skylla på någon annan? Detta förväntar jag mig ett svar på.

Anf. 24 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Svaret är naturligtvis allt det vi har gjort under de här åtta åren. Vi lade om politiken 2014 från en politik under alliansregeringen då man skar ned på polisutbildningen med 90 procent under två år för att finansiera sina skattesänkningar. Vi lade i stället om politiken och sa: Nu satsar vi på rättsväsendet, polisen, domstolarna och åklagarna, och nu har alla rättsväsendets myndigheter mer pengar än vad de någonsin har haft tidigare.

Vi har nu fler poliser som utbildar sig än någonsin tidigare. Över 3 000 är i utbildning. Vi har två nya polisutbildningar. Vi har hårdare straff än någonsin tidigare i modern tid. Vi har också fler frihetsberövade än någonsin tidigare i modern tid. Det är inte bara hantlangarna utan också gängledarna som sitter i fängelse.

Varför fortsätter skjutningarna? Jo, det beror på att för varje kille vi tar står det en bakom som är beredd att kliva i skorna. Därför blir det ännu viktigare framöver att satsa på det förebyggande arbetet, såsom skola, socialtjänst och fritidsverksamhet, för att bryta nyrekryteringen till gängen.

Anf. 25 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Fru talman! Att gängledarna sitter inne är tack vare fransk polis. Det kan inte Morgan Johansson på något sätt ta åt sig äran av.

Frågan var: Vilken Morgan Johansson har rätt? Är det den som sa att en justitieminister inte kan skylla på någon annan eller den som slingrar sig ur den fråga som bland andra Johan Forssell ställde? Det fanns två tydliga alternativ på frågan. Är det Morgan Johansson då eller Morgan Johansson i dag som har rätt?

Svaret blev: Allting vi har gjort.

Morgan Johansson ska få en chans till. Vilken Morgan Johansson har rätt? Är det den som säger att en justitieminister inte kan skylla på någon annan eller den som försöker slingra sig ur frågan? Har det blivit bättre eller sämre?

Situationen har blivit betydligt värre, och jag frågar återigen: Är det orden från Morgan Johansson i dåtid eller Morgan Johansson i nutid som gäller? Du får en chans till, Morgan Johansson.

Anf. 26 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S)
replik:

Fru talman! Alla ska naturligtvis stå för precis det som vederbörande har gjort. Det jag står för är alla de insatser som vi har gjort. Över 70 straffskärpningar har gjorts på åtta år. Fler än någonsin – över 7 000 – sitter frihetsberövade, och det är inte bara hantlangarna utan även de som är högre upp i skikten.

Det handlar inte bara om fransk polis, utan det är svensk polis som har gjort förundersökningarna. Det är visserligen baserat på ett samarbete med andra länder, men det är svensk polis som med hjälp av de resurser som vi i Sverige har gått in med har sett till att sätta de här i fängelse.

Svaret på frågan är som sagt allt det som vi har gjort under de här åren. Har vi lyckats vända detta? Det är uppenbart att det finns en bra bit kvar. Vad jag säger är att det inte räcker att bara bura in de här personerna. Man måste också se till att bryta nyrekryteringen till de kriminella gängen.

Det är där skillnaden mot högern finns. Där har ni ingen som helst politik utan snarare bara nedskärningar i välfärden och splittring att erbjuda svenska folket.

Anf. 27 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Fru talman! Vi verkar alla vara överens om att det var på tok för få poliser ute under kravallerna. Jag vill hävda att det inte bara var under kravallerna utan även i det viktiga vardagsarbetet, det förebyggande arbetet ute i lokalsamhällena där man drar gränser och jobbar relationsskapande.

Jag har med mångårig erfarenhet som polis märkt av den resursbristen under år. Den finns i yttre verksamhet och i utredningsverksamhet. Miljöpartiet ser ett akut behov att få ut fler poliser i polisjär tjänst. Samtidigt har jag som gruppchef skickat kollegor till reception och poliser på PKC, kontaktcenter, på grund av akut pengabrist.

Jag vill fråga Morgan Johansson igen: Kommer Socialdemokraterna att ställa sig bakom det utskottsinitiativ som Miljöpartiet har väckt för att lösgöra pengar till polisen och se till att anställa för att fylla de civila vakanserna så att poliser kan ägna sig åt det viktiga polisarbete där de är på tok för få?

Anf. 28 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S)
replik:

Fru talman! Vi är i en situation där polisen har mer pengar än någonsin tidigare och har vuxit oerhört kraftigt. Om jag ser till tioårsperioden 2014–2024 fördubblas vi i det närmaste resurserna till svensk polis från lite drygt 20 miljarder till nästan 40 miljarder kronor.

Det är inte i första hand resursbrist vi nu talar om. Det som har varit problemet är att det ibland har varit svårt att rekrytera personer och att också se till att vi kan fylla alla nya platser på polisutbildningen.

Jag har frågat rikspolischefen om just detta. Finns det något ytterligare vi behöver göra nu när det gäller pengar, några särskilda åtgärder eller

särskilda regeringsbeslut? Hittills är det inte så till följd av den här situationen.

Men det är klart att vi har en ny budgetprocess som nu närmar sig redan till hösten. Då får vi titta ytterligare på det. Behöver vi förstärka polisen ännu mer så att den ska kunna klara sin uppgift framöver?

Prot. 2021/22:109
6 maj

*Särskild debatt om
påskhelgens kravaller*

Anf. 29 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Fru talman! Till skillnad från Morgan Johansson har jag suttit i verksamheten och tvingats att skicka poliser som har spetskompetens i det förebyggande arbete som Morgan Johansson lyfte fram liksom i det repressiva arbetet till att sitta i receptionen. Förklaringen har varit akut brist på pengar. Det här är i Stockholmsregionen.

Oavsett vad Morgan Johansson får höra är det verkligheten och situationen på golvet. Det handlar alltså inte om svårighet att rekrytera. Det finns personer på den civila marknaden som kan sätta sig i passkontor och reception. Det har varit fråga om att det inte finns pengar.

Det är ett akut problem här och nu som Miljöpartiet vill lösa här och nu. Det är inte tillräckligt med den ökning som sker successivt genom rekrytering via Polishögskolan. Det torde om inte annat påskkravallerna visa. Svensk polis behöver stärkas operativt och förebyggande här och nu. Då behöver resurser tillskjutas här och nu.

Socialdemokraterna har inte lagt något i sin budget. Men det finns fortfarande en möjlighet att stödja Miljöpartiets utskottsinitiativ för att akut se till att få ut de poliser som faktiskt redan finns i verksamheten till polisarbete.

Anf. 30 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Sammantaget fördubblas nästan polisens anslag på tio år. Jag kan inte tänka mig någon annan myndighet som växer lika snabbt som polisen under de här tio åren. Det skulle i så fall vara försvaret. Det är väl ungefär i samma storleksordning.

Det har gått från lite drygt 20 miljarder till nästan 40 miljarder kronor på tio år. Det gäller också för innevarande år att polisen inte bara har fått de pengar som man äskade utan faktiskt mer pengar än vad man begärde.

Sedan får vi naturligtvis följa det här efter hand. Det kommer nya budgetförhandlingar till hösten. Men än så länge har man inte begärt några ytterligare resurser just för den här situationen, utan man menar att man klarar sig på det man har.

Vilka regioner inom polisen som får vilka pengar beslutar polisen själv över. Det är deras ansvar. Men vi kommer att se till att fortsätta att skjuta till de pengar som polisen behöver för att klara sin uppgift.

Anf. 31 JOHAN FORSSELL (M):

Fru talman! Vi diskuterar ett väldigt allvarligt ämne i dag. Men det blir faktiskt nästan komiskt att höra den högst ansvarige för rättsväsendet i den här debatten.

Fru talman! När Morgan Johansson själv var i opposition var han väldigt tydlig med att den dåvarande regeringen inte skulle skylla ifrån sig. Han var glasklar med att den skulle ta ansvar och att den var ansvarig för

de brister som då fanns i rättsväsendet. Det finns i otaliga kammarprotokoll, så det behöver vi inte diskutera.

Men i dag när samma person själv har varit justitieminister under längre tid, i nästan åtta år, än de han då kritiserade lyser självkritiken med sin totala frånvaro. Morgan Johansson verkar inte vara ansvarig för någonting alls. Alla brister verkar vara någon annans fel. Eller så ska de utredas. Polisen kanske har gjort något fel, och naturligtvis den förra borgerliga regeringen. Jag bara väntar på att få höra att regeringen Bildt säkert också hade något ansvar.

Vi kan vara säkra på en sak. Den person som själv har varit justitieminister sedan 2014 verkar enligt sig själv inte ha något som helst ansvar. Det har gått så långt så att man till och med far med osanning. År 2013 var jag riksdagsledamot och satt i försvarsutskottet, faktiskt tillsammans med fru talmannen, och hade varit sådan under flera års tid.

Fru talman! Det är uppenbart att det finns stora brister i vårt rättsväsen i dag. Vi har flera hundra skadade poliser efter kravallerna. De var för få. De hade inte rätt lagstiftning till skydd för sig själva. De saknade uppenbara verktyg, till exempel vattenkanoner och beanbags. Det var den typen av saker som hade behövts där och då. Det är helt uppenbart.

Nu är det viktigt att dra lärdom av detta och förändra det. Vi moderater har i vår budget anslagit medel för det så att rättsväsendet alltid ska kunna ta ett kliv framåt.

Anf. 32 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Sverigedemokraterna och Moderaterna har de senaste åren haft ett gott samarbete i justitierelaterade frågor och kunnat enas om många olika sakpolitiska förslag.

I efterdyningarna av korankravallerna valde dock Johan Forssell att i en intervju i Expressen kritisera och förkasta Sverigedemokraternas förslag på hur man skulle kunna stävja upploppen.

Vi är nu eniga om vattenkanoner och gummikulor. Det är klart att det vore positivt om vi kunde blöta ned upploppsmännen och träffa dem med en eller annan gummikula. Men deras hat mot Sverige och deras förakt mot vad vi står för lär kvarstå även därefter där Moderaternas förslag till åtgärder slutar.

Min fråga till Johan Forssell är ifall han och Moderaterna är redo att gå längre och ta efter Sverigedemokraterna även här. Det handlar om att se över förutsättningarna att driva frågor om medborgarskap, förvaringsdomar och andra åtgärder för att på riktigt återetablera majoritetssamhällets dominans.

Anf. 33 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Fru talman! Vi moderater är beredda att göra vad som krävs för att upprätthålla lag och ordning i vårt samhälle, se till att lagföra de kriminella och göra samhället tryggt och säkert för medborgarna. Men det som man gör måste också vara genomförbart, och det måste också ha effekt.

Tobias Andersson har helt rätt i att jag inte är någon anhängare av idén att skicka in svensk militär i olika utanförskapsområden. I den intervju jag gjorde förhöll jag mig till just den frågan snarare än det som har kommit från Sverigedemokraterna. Det är möjligt att Sverigedemokraterna har en annan idé.

Frågan som ställdes till mig där och då gällde: In med militären, så kan de snabbt lösa det här. In med stadsskyttebataljoner, eller vad det nu kan vara. Då påpekade jag en enkel sak: Inom Försvarsmakten är man tränad för väpnad strid. Det är någonting annat än vad polisen gör. Den ska upprätthålla lag och ordning.

Jag tror inte på det enkla svaret att skicka in militären. Dels är den inte utbildad för det, dels har den inte minst i det omvärldsläge vi har nu helt andra uppgifter. Låt oss i stället stärka rättsväsendet.

Anf. 34 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Johan Forssell har ju beskrivit korankravallerna i termer av att det var krigsliknande scener. När det påminner om krig är det sannolikt en situation som militär är bättre utrustad för än polis, skulle man kunna tycka. Men Johan Forssell tycks tycka att det var krigsliknande scener men att det ändå är bättre att polisen verkar där.

Jag tror att man kan samverka, och vi vill se över hur det skulle kunna gå till. Men vi har också presenterat en rad andra förslag.

Vi förespråkar en förvaringsdom för individer som vi anser inte är lämpade att återkomma ut till samhället.

Vi vill se utvisning även om man har anknytning till Sverige.

Vi vill se över förutsättningarna att upphäva medborgarskap för den här typen av inhemska terrorister.

Vi vill ha ett strikt skadeståndsansvar för föräldrar.

Vi vill ha indragna sociala rättigheter och mycket annat.

Allt som allt har vi presenterat 45 politiska förslag sedan korankravallerna ägde rum, så det finns mycket för Moderaterna att hämta inspiration från. Jag frågar Johan Forssell om han kan bifalla något av det nu.

Anf. 35 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Fru talman! Jag tror att vi alla känner samma frustration över det som har varit, och det är viktigt att göra mer. Det behöver göras mer. Men man måste också vara varsam så att det inte blir fel.

Jag vidhåller att Försvarsmakten är tränad för väpnad strid. Det är någonting helt annat. Här handlar det om att upprätthålla lag och ordning, att lagföra 16- och 17-åringar. Jag har inte träffat någon militär som tycker att det här är en bra idé. Jag har heller inte träffat någon polis som tycker att det är en bra idé. Låt oss i stället stärka polisen i sig så att den har rätt resurser för att kunna verka.

När det gäller några av de andra förslagen kan jag konstatera att flera av dem är saker som vi moderater har drivit i justitietskottet under lång tid, kanske inte med samma lösning som kommer här.

Att sänka gränsen för utvisning har vi pekat på, liksom att ta bort delarna om anknytning. Att skärpa föräldrars skadeståndsansvar presenterade vi för två år sedan eller något sådant.

Vi har alltså ett mycket offensivt paket. Vi tänker göra vad som krävs för att upprätthålla lag och ordning, men det ska ske på rätt sätt och ha rätt effekt.

Anf. 36 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Fru talman! Moderaterna leder ett block där allt fler utspel nu riktar sig mot människor och grupper snarare än mot kriminaliteten i sig. Det visade sig inte minst i replikskiftet här med Sverigedemokraterna.

Det handlar om visitationszoner, att vråka och utvisa familjer, att sätta in militären, utgångsförbud, att skjuta skarpt. Sverigedemokraternas Dick Erixon, som är chefredaktör för deras tidning, pratar om att polisen ska skjuta för att döda och för att undvika sharialagar.

Jag som polis vet vikten av att ha lokalsamhället med sig när man försöker arbeta för förändring och arbeta brottsförebyggande. Man behöver bygga tillit. Man behöver bygga kollektiv förmåga. Man behöver se till att myndigheter och samhälle samverkar med lokalsamhället.

Hur tror sig Johan Forssell och Moderaterna kunna lyckas med det här när man i blocket har förslag och retorik som alltmer polariserar och ökar misstron mellan samhälle och boende?

Anf. 37 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Fru talman! Jag tackar för frågan. Det är klart att det är flera delar som krävs för att det här ska bli verkningsfullt.

Här och nu, vilket jag tror att även Martin Marmgren varit inne på, måste lag och ordning gälla. Då handlar det om att polisen måste gå in med de resurser och verktyg som krävs för att kunna lagföra de kriminella.

I steg två handlar det om att bygga tillit ute i de här områdena. Det är till exempel därför som vi moderater under så många år har pekat på att bygga ut polisen. Vi har ett mål om att Sverige ska ha samma polistäthet som EU-genomsnittet, och tonvikten ska ligga ute i lokalpolisområdena. Man ska inte bara åka på blåljus, som tyvärr ofta är fallet i dag därför att man inte hinner med annat, utan man ska finnas där, närvarande, hinna vara i skolorna etcetera.

Jag konstaterar också att flera av de förslag som nämns här, till exempel visitationszoner, har fungerat alldeles utmärkt i Danmark. Det är egentligen bara extremvänstern där som är emot det. Ibland kanske det är bra att lära lite av hur det fungerar i andra länder och våga pröva nya vägar här i Sverige.

Anf. 38 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Fru talman! Vad gäller visitationszoner vet jag som polis att vi har alla möjligheter att visitera alla vi behöver med dagens lagstiftning. Det görs också.

Jag håller helt med Johan Forssell och Moderaterna om behovet av lag och ordning. Där står vi eniga. Det är grundläggande. Likaså behovet av att bygga tillit. Jag är gärna med och stärker polisen och ser till att man har bättre resurser för att jobba förtroendeskapande ute i lokalsamhället, precis som jag gjort i ett tiotal år.

Men frågan kvarstår. Det finns en retorik och fullt med förslag från det block som Johan Forssell leder ur ett justitiepolitiskt perspektiv som riktar in sig väldigt hårt mot grupper av människor. Man pratar om att vråka och utvisa familjer, om utgångsförbud och om att sätta in militären. Väldigt ofta riktas udden kraftfullt mot invandrare som grupp eller muslimer som grupp.

Jag vet ju – jag märker när jag är ute i lokalsamhällena – att detta polariserar. Det gör det väldigt mycket svårare för mig som polis att jobba förebyggande och bygga den här tilliten i lokalsamhällena. Det gör arbetet svårare.

Prot. 2021/22:109
6 maj

*Särskild debatt om
påskhelgens kravaller*

Anf. 39 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Fru talman! Alltså, de grupper som vi ser är följande: Det är en liten grupp kriminella som tar lagen i egna händer och förstör för oerhört många människor. Sedan finns alla vi andra. Vi kan vara födda i Sverige eller i något annat land, vi kan vara långa eller korta, mörka eller ljusa; det spelar liksom ingen roll. Men det är den tudelningen vi ser, ingen annan.

När det handlar om polarisering tror jag att om man ska angripa en meningsmotståndare med det argumentet underlättar det om man själv ibland sopar rent framför egen dörr. Där kan jag konstatera att Miljöpartiets språkrör har uttryckt sig om till exempel moderata förslag om visitationszoner på ett sätt som egentligen bara har ett syfte, nämligen att polarisera, att blåsa under en tudelning av samhället som jag tror är skadlig.

Det har fungerat i Danmark, och partierna där är eniga. Jag kan konstatera att många av Martin Marmgrens egna kollegor har pekat på bristerna här och att det inte finns tillräckliga möjligheter i dag. Då kanske det är värt att pröva det, för en sak kan vi vara överens om: Det fungerar inte tillräckligt bra i dag.

Anf. 40 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Fru talman! Sverige står inför ett vägval.

Antingen väljer vi den enkla vägen, vilken flertalet partier redan tycks ha valt, och finner oss i att det finns parallellsamhällen i Sverige. Vi accepterar att det finns kriminellt och kulturellt belastade områden, självständiga från det svenska majoritetssamhället sett till språk, värderingar, rättssystem, lojalitet med mera. Vi låter Sverige stå för notan för bidragen som pumpas in i parallellsamhällena och skadorna de orsakar. Vi erbjuder dem att åtnjuta alla rättigheter man kan tänka sig helt utan skyldigheter. Det är den enkla vägen.

Den svåra vägen, vilken endast Sverigedemokraterna tycks vara redo att vandra, är att återta kontrollen, att kuva parallellsamhällena och mörkret inom dem för att återetablera majoritetssamhällets dominans.

Sverigedemokraterna förstår att det inte kommer att vara enkelt och har därför sedan korankravallerna presenterat runt 45 förslag.

Framtida upplopp ska slås tillbaka genom fler poliser, undantagslagstiftning och utegångsförbud, vattenkanoner, gummikulor och vid behov militärt understöd.

Tillväxten i parallellsamhällena ska slås tillbaka genom förebyggande åtgärder. Fler barn kommer att behöva omhändertas. Muslimska skolor ska förbjudas. Skolan ska fostra i svenska normer, och bråkiga elever ska hamna på pliktsskola.

De befintliga parallellsamhällena ska slås tillbaka genom en nationell folkräkning, kartläggning av och gryningsräder inom parallellsamhällen, omgående utvisningar av illegala med mera.

Fru talman! Sverigedemokraterna är redo att vidta de åtgärder som behövs. Frågan är om övriga partier är redo att vidta några alls.

Anf. 41 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S)
replik:

Fru talman! Vi fick precis ett prov på hur den här debatten kan föras från högerens sida.

Medan vi andra försöker se till att hålla ihop samhället – inte splittra samhället, inte dela upp det, inte peka ut och inte hetsa – ägnar sig Sverigedemokraterna åt precis motsatsen. Det är en krigsretorik och en sorts hets. Det är det enda ni har att erbjuda svenska folket, Tobias Andersson.

Jag hörde ert replikskifte med Moderaterna här. Min fråga till Sverigedemokraterna är denna: Tror ni att ni kommer att kunna få med er Moderaterna på den här politiken, det vill säga att systematiskt försöka slå in en kil mellan invandrare och svenskar? Tror ni i Sverigedemokraterna att ni kommer att göra det? Är det ert syfte att försöka göra det?

I så fall och om ni skulle vinna valet menar jag att det är fara å färde för Sverige. Då kommer ni nämligen att driva fram en politik som kommer att leda till värre saker, mer våld och större problem.

Anf. 42 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Mitt syfte med att vara rättspolitisk talesperson är naturligtvis att etablera trygghet i vårt land. När det gäller Sverigedemokraternas inflytande över andra partiers politik har det varit gott genom åren; det gäller både det moderata partiet och, inte minst, det socialdemokratiska partiet. Det är två partier som många gånger svansat efter Sverigedemokraterna och tagit efter vår politik. Jag bedömer alltså förutsättningarna att påverka andra som goda även framgent.

Men frågan är hur väl Morgan Johansson själv lyckats hålla ihop det här landet. Han påstår att Sverigedemokraterna står för splittring samtidigt som han har varit minister i åtta år utan att kunna få ett sammanhållet Sverige på plats. Under hans tid har vi sett hur parallellsamhällen fortsatt att växa fram och cementeras, områden som på intet sätt är en del av majoritetssamhället. Segregationen är fullständig. Jag tror att allt annat än Morgan Johansson och denna regering vore en förbättring för sammanhållningen i vårt land.

Anf. 43 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S)
replik:

Fru talman! Jag tror att de flesta som ser detta utifrån ser hur det faktiskt var. Det handlar om två onda krafter som triggat varandra.

När det gäller den här danska högerextremisten, som gör allt han kan för att driva fram våld och skada Sverige, har jag inte hört Tobias Andersson säga ett enda ont ord om honom – inte ett enda ord av kritik mot den danska högerextremisten. Man skulle nästan kunna tro att ni är i maskopi. Jag vet inte om det är så, men man skulle nästan kunna tro det. Han har i alla fall precis samma syfte som Sverigedemokraterna, nämligen att driva fram motsättningar mellan svenskar och invandrare.

När jag säger att de som begick våldet inte på något sätt är representativa för dem som bor i dessa områden svarar Sverigedemokraterna med motsatsen och drar alla de människor som bor i områdena över en kam.

Sverigedemokraterna har, säger Tobias Andersson, goda förutsättningar att få genomslag för sin politik i förhållande till Moderaterna. Det är också ett svar. Det visar att det, som sagt, om ni skulle få majoritet i höst är fara å färde för Sverige.

Prot. 2021/22:109
6 maj

*Särskild debatt om
påskhelgens kravaller*

Anf. 44 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Morgan Johansson fortsätter att vara till synes mer upprörd över någon som säger sig vilja bränna en bok än över dem som på löpande band bränner polisfordon. Jag är tydlig med vart jag riktar min kritik: Det är mot våldsverkarna som var där.

Jag betackar mig för Morgan Johanssons påstående att vi skulle vara i maskopi med Rasmus Paludan. Inte ens svenska Alternativ för Sverige vill ha något samröre med honom.

Men om vi ska hålla på så, om vi ska klistra ihop det ena partiet med det andra, då kan vi kolla på var detta har ägt rum. Dessa upplopp har ägt rum i socialdemokratiska utsatta områden. Det finns valdistrikt i dessa områden där till och med Lukasjenko skulle bli avundsjuk på det väljarstöd som Socialdemokraterna har.

Frågan är vem som är mest i maskopi med Rasmus Paludan eller om det är Socialdemokraterna som är i maskopi med de egna väljarna, som i stor utsträckning tycks ha stått för upploppen.

Anf. 45 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Fru talman! Jag delar justitieministerns oro över Sverigedemokraternas sätt att tendera att klumpa ihop människor. Man pratar om invandartäta skuggsamhällen och om att ta i med hårdhandskarna mot de här kulturerna. Det går hela tiden i en riktning inte bara mot kriminalitet och våldsverkare – där är vi eniga om att det behövs hårda insatser – utan även mot grupper av människor. När Dick Erixon i Sverigedemokraternas tidning skriver att vi befinner oss i krig och att man vill att polisen ska skjuta för att döda för att undvika sharialagar är det en extremversion av den retoriken.

För mig är detta extremt farliga tankefigurer. Jag undrar om Sverigedemokraterna verkligen tror att vi befinner oss i ett krig där vi behöver döda muslimer för att inte bli en religiös diktatur. Är detta den världsbild Sverigedemokraterna har?

Jag har som sagt jobbat och verkat i dessa utsatta områden i ett tiotal år och vet vilken liten del av människorna som ställer till problem och hur stor gemenskap det finns mellan myndigheter, polis och resten av samhället i dessa utsatta områden.

Anf. 46 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Jag vet att Martin Marmgren har jobbat i de här områdena. Det har inte gått jättebra för polisen där. Detta är områden där kriminaliteten fortsatt att urarta. Det är klart att man kan säga: Jag har varit där; jag har sett vad som fungerar. Men det har ju inte fungerat. Det har bara blivit sämre. Då borde även Martin Marmgren fundera över om det finns andra åtgärder att vidta.

Jag tycker inte att man ska stå i riksdagens kammare och ge sig på enskilda journalister och det de skrivit. Jag betackar mig för det. Det får stå för Dick Erixon.

Det jag och Sverigedemokraterna som politiskt parti förespråkar är naturligtvis att vi ska ta itu med de parallellsamhällen som vuxit fram, vilket Martin Marmgren sett på nära håll men ändå inte lyckats stävja. Vi måste säkerställa att majoritetssamhället återtar dominansen i Sverige och att vi kuvar de parallellsamhällen som vuxit fram. För att lyckas med detta krävs nya verktyg, och det är Sverigedemokraterna redo att förespråka.

Anf. 47 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Fru talman! Om vi ska prata om det område där jag har verkat, Rinkeby, lyckades man där ganska väl tack vare samverkan med civilsamhället, med precis samma personer som jag har samverkat med. Vi tappade inte kontrollen i Rinkeby; demonstrationen kunde genomföras. I Rinkeby har vi haft betydligt färre kravaller. Om man jämför med Husbykravallerna 2013, där poliserna inte kunde ingripa själva, har situationen för polisen blivit mycket lugnare i dag. Om man kan Rinkeby ska man nog inte säga att vi successivt har misslyckats med allting.

Även andra saker är på väg upp. Skolresultaten är mycket bättre. Där säger man också att samverkan med områdespolis har varit en nyckelfaktor för att skapa trygghet. Arbetslösheten är på väg ned. Vi har fortfarande jätteproblem, som det jobbas med. Men det är bra att ha rätt fakta.

Sedan har vi som sagt ett samhällsproblem, och vi behöver jobba tillsammans. Detta är något jag vet från min roll som områdespolis. Vi kan inte lyckas om vi sätter oss emot medborgarna i våra områden. Vi måste jobba tillsammans med dem. Då kan man inte hålla på och peka ut hela områden och polarisera.

Anf. 48 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Jag är av uppfattningen att när någon kastar sten och försöker döda en polis är tiden för försoning och handskakning över. Då krävs att svenska polisen har de verktyg och det antal kollegor som behövs för att slå ned på detta, slå tillbaka mot våldsverkarna. Då är den tid förbi då man kan söka dialog och försoning. Då behövs det att man tar i med hårdhandskarna.

Den stora skillnaden mellan Sverigedemokraterna och Miljöpartiet är kanske att man i Miljöpartiet tycks vara nöjd med utvecklingen i områden som Rinkeby. Man tycker inte att Rinkeby har stora samhällsproblem och är av uppfattningen att detta kanske till och med är något vi kan vara stolta över.

Det är inte jag och Sverigedemokraterna, tvärtom. Vi vill säkerställa att områden som Rinkeby och andra, där det vuxit fram parallellsamhällen, faktiskt åter blir en del av vår nation, vilket de på intet sätt är i dag, i vissa fall.

Anf. 49 JOHAN HEDIN (C):

Fru talman! Det är kanske inte så oerhört förvånande att Sverigedemokraterna tar tillfället i akt att driva sin invandringsfientliga agenda. Man utnyttjar och exploaterar det faktum att samhällen stått i brand och 400 poliser skadats allvarligt. Med ett språkbruk som får den mörka historiens propagandaministerier att blekna klär man påskens allvarliga händelser i en dräkt uppenbart konstruerad för att misstänkliggöra muslimer och invandrare.

Låt oss då, fru talman, titta lite på sambanden mellan olika faktorer och hur de kan kopplas till benägenhet att utveckla kriminalitet.

Det är ett sedan länge känt faktum att utländsk bakgrund utgör en överrisk. Historiskt är det ungefär två och en halv gång större risk att bli kriminell om man har utrikesbakgrund än om man har helsvensk bakgrund. För våldsbrott är siffran ännu högre, lite mer än tre gånger större risk.

Risken är ändå bara hälften så stor som risken för den som växer upp i en familj som någon gång uppburit försörjningsstöd. Och det finns en faktor som medför ännu större risk. Risken är dubbelt så hög jämfört med detta, ungefär tolv gånger större, när det gäller skolmisslyckanden. Man räknar med att den som går ut nian utan fullständiga betyg löper tolv gånger större risk att bli kriminell jämfört med någon som klarar skolan.

Men, fru talman, störst verkar risken vara för den som blir förtroendevald sverigedemokrat. Under förra mandatperioden satte man något slags bottenrekord då ungefär en tiondel av ledamöterna i Sverigedemokraternas riksdagsgrupp var dömda för allvarliga brott.

Trots detta, fru talman, skulle det aldrig falla mig in att anklaga Tobias Andersson för att vara mer eller mindre kriminell bara utifrån en grupp som jag kan anse honom tillhöra. Detta är något jag avstår från inte för att vara bussig utan för att det är rätt och för att det är det anständiga.

Den anständigheten, fru talman, visar inte Tobias Andersson de hundratusentals hårt arbetande svenska muslimer som varje dag i sitt liv och sin gärning bidrar till ett tryggare och bättre Sverige – som fritidsledare, som barnmorskor, som föräldrar, som medmänniskor, som läkare, som poliser.

I detta anförande instämde Linda Westerlund Snecker (V).

Anf. 50 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Jag noterar att Johan Hedin hade två minuter på sig att presentera Centerpartiets förslag på lösningar på de korankravaller som vi har sett och de parallellsamhällen som återfinns i vårt land men valde att uppehålla sig vid Sverigedemokraterna som parti. Det får väl stå för honom.

Jag tycker att det viktiga är att i den här debatten komma med förslag till åtgärder, vilket Sverigedemokraterna har gjort regelbundet sedan detta ägde rum. Den enda lösning jag har hört från Centerpartiet kom från Johan Hedins partiordförande Annie Lööf, som förespråkade att man under ramadan inte skulle få ha islamkritiska demonstrationer och att de inte skulle få hållas i utsatta områden där många muslimer bor. Vi ser ett centerparti som förespråkar särlösningar för muslimer i Sverige – ett parti vars nämndemän tidigare har dömt utifrån sharia i svenska tingsrätter. Det kanske inte är förvånande för många, men det är onekligen allvarligt.

Vilka ytterligare särrättigheter anser Johan Hedin att muslimer ska erhålla i Sverige, utöver dem som ni redan förespråkar?

Anf. 51 JOHAN HEDIN (C) replik:

Fru talman! Jag vill tacka Tobias Andersson för möjligheten att korrigera ett eventuellt missförstånd kring detta. Om man hör hela intervjun med min partiordförande står det absolut klart att vi inte avser att ändra något i den lagstiftning som finns. Däremot vill vi att polisen ska använda de restriktioner som finns för att säkra att sådana här demonstrationer kan

äga rum utan att polisen hamnar i det taktiska underläge som gör att sådana här situationer kan uppstå.

Fru talman! Det här är lite intressant. Det blir så uppenbart att Sverigedemokraterna har en bärande idé, nämligen invandringsfientligheten. Allt annat blir ett medel för det målet, inte minst rättspolitik. Det skulle också förklara varför man föreslår en lång rad åtgärder som vi förstår och vet är djupt kontraproduktiva för att komma till rätta med de problem som finns.

Titta på vetenskapen! Titta vad som fungerar. Det är inte att skjuta skarpt eller att sätta in militär. Det är att bygga tillit.

Anf. 52 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! I intervjun menar ju Annie Lööf att man exempelvis inte skulle få demonstrationstillstånd. Att det är polisen som utfärdar sådana tillstånd är ju en annan fråga, men uppfattningen var ändå att man i utsatta områden inte skulle få framföra islamkritik och att man inte skulle få göra det under ramadan. Huruvida Annie Lööf sedan vill genomföra detta genom lagtext eller genom att uppmana polisen att agera utifrån vissa principer blir i sammanhanget sekundärt, skulle jag vilja påstå.

Om andemeningen är det som Johan Hedin ger uttryck för, nämligen att Annie Lööf och Centerpartiet är av uppfattningen att muslimer inte klarar av islamkritik eller att sådan kritik framförs i det område där de bor, skulle det kunna uppfattas som främlingsfientligt. Man är alltså av uppfattningen att muslimer inte kan besinna sig och att polisen därför behöver ha en annan tillämpning av befintlig lagtext när det rör kritik mot islam. Är det så?

Anf. 53 JOHAN HEDIN (C) replik:

Fru talman! Tobias Andersson bygger sin argumentation på felaktiga premisser. Centerpartiet vill inte ändra på den ordning som råder. Yttrandefriheten är en helig grundbult i den liberala demokratin och ska så vara. Alternativet ställer oss på ett sluttande plan där det skulle gå snabbt utför. Detta är en väldigt viktig princip att vårda.

Fru talman! När jag hör Sverigedemokraternas retorik kommer jag att tänka på en saga som jag brukar berätta för mina barn. Det handlar om några ganska klantiga sjörövare vars sjörövarskepp springer läck. Då kommer de med kraft på att de måste borra ett hål i botten för att släppa ut vattnet, men det fungerar inte. Det kommer bara in mer vatten. Då borrar de ett hål till och ett hål till. Till slut går det så illa att skeppet sjunker.

Fru talman! Jag ber till Gud om att Sverigedemokraterna och Tobias Andersson aldrig kommer till ett avgörande för vad regeringens politik på rättsområdet kommer att vara, för det skulle göra Sverige till ett sjunkande skepp.

Anf. 54 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Fru talman! Centerpartiet och Miljöpartiet delar många inställningar till rättspolitik. Vi har samma inställning till polisen och samma syn på relationsskapande arbete, samma syn på behovet av att samverka med goda krafter och också samma syn på behovet av ett kontinuerligt utvecklingsarbete inom polisen. Vi delar definitivt motviljan mot att misstänkliggöra invandrare som grupp, vilket Sverigedemokraterna ofta gör här. Jag hoppas också på en samsyn i frågan om polisens resurser.

Det finns ett utskottsinitiativ från Miljöpartiet som handlar om att stärka polisen och om att frigöra alla de poliser som i dag tvingas till civila uppgifter på polisens kontaktcenter, i receptioner och så vidare. Jag vill bara fråga Johan Hedin om Centerpartiet kommer att ställa sig bakom detta utskottsinitiativ.

Prot. 2021/22:109
6 maj

*Särskild debatt om
påskhelgens kravaller*

Anf. 55 JOHAN HEDIN (C) replik:

Fru talman! Detta är företrädesvis en fråga att debattera i finansutskottet eftersom det handlar om pengar. Men jag ska redan nu säga att jag är lite tveksam till att lösa ett problem genom att skjuta till mer pengar. Vi har skjutit till väldigt mycket resurser till polisen under årens lopp, och vi måste någonstans börja fundera på vad vi får för pengarna.

Att styra genom budget är, brukar jag säga, lite grann som styra med ett rep. Man kan ta bort verksamhet genom att dra i repet, men man kan inte få verksamhet att växa genom att trycka på repet. Där krävs någonting annat. Det krävs ledarskap.

När jag träffar poliser slås jag ofta av vilken fantastisk kompetens de har som enskilda medarbetare, men det är någonting som inte fungerar fullt ut när det gäller ledningskultur, ledningsstruktur och organisation. Jag skulle vilja att vi adresserar de problemen och rättar till de ledarskapsproblem som möjligen finns för att bättre kunna utnyttja de resurser som vi ger till polisen. De är avsevärda i dag, ska sägas.

Anf. 56 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Fru talman! Jag utesluter inte att det kan finnas ledarskapsproblem och att det kan behövas åtgärder där. Då bör det också åtföljas av någon form av krav riktade mot rikspolischefen, eftersom han är ytterst ansvarig. Sedan vill jag bara påpeka att konsekvenserna av den faktiska resursbristen, bristen på pengar, längst ut i verksamheten, i lokalpolisområdena, är att poliser som akut behövs i polisiär verksamhet för att jobba med det förebyggande arbetet för att stärka relationer och sätta gränser inte kan göra det därför att de tvingas in på civila tjänster.

Det är ett akut behov. Vi kan lösa det akut. Det finns ingenting som hindrar oss från att lösa det akut här och nu med ett resurstillskott, samtidigt som vi sätter tryck på polisledningen för brister i ledning och styrning. Som sagt, de här processerna kan löpa parallellt. Men om vi inte tillskjuter resurser nu är det inte Anders Thornberg som betalar, utan det är de medborgare som inte får en närvarande polis. Brottsoffer och poliser som inte får tillräckligt många kollegor får betala det priset.

Anf. 57 JOHAN HEDIN (C) replik:

Fru talman! Jag betvivlar inte en sekund att det är största välmening och en vilja att förbättra som ligger bakom Miljöpartiets initiativ. Man jag är inte säker på att det skulle fungera. Jag är inte säker på att pengarna hamnar där de ska.

Vi har varit med om många olika exempel, inte minst när det gäller sorgebarnet inom rättskedjan, NFC. Där har vi hela tiden påtalat brister och problem, och vi har försökt tillskjuta resurser, men det har inte hänt tillräckligt mycket på området. Jag är orolig för att det skulle bli så även i det här fallet.

Jag hade förmånen att få träffa de amerikanska poliser som var här och pratade med den svenska polisen som experter på skjutvapenvåld. De lyfte fram ett par saker. En av dem var accountability, alltså ansvarsutkrävande när det gäller chefer. Och för att det ska kunna ske behövs bra utvärdering. Det är instrument som saknas inom svensk politik.

Jag vill också ta tillfället i akt och tacka och berömma både Miljöpartiet och Moderaterna, som i sina replikskiften talar mycket om tillit och förtroendebyggande, någonting som är absolut nödvändigt för att vi ska lyckas vända situationen.

Anf. 58 LINDA WESTERLUND SNECKER (V):

Fru talman! De blåbruna partierna – M, SD, KD och L – skyller påskhelgens kravaller på bristande integration. Vi hör politiker som i talarstolen säger att man vill återetablera majoritetssamhällets dominans. Andra partier vill att polisen ska skjuta skarpt mot sin egen befolkning. Det gör man i länder som vi i Sverige fördömer. Det görs i de värsta av diktaturer.

Efter två år av coronakris har de blåbruna ingenting att komma med. De säger att integrationen är för dålig, men de lägger inte fram några förslag som stärker utsatta områden eller skapar enklare vägar för att komma in i samhällsgemenskapen. Hade de på allvar brytt sig om den allra största skyddsfaktorn, som vi alla i den här kammaren vet är skolgången, hade väl samtalet handlat om hur skolan kan stärkas i utsatta områden?

Hade partierna menat allvar med integrationen och oroat sig över att nyanlända ska drabbas av trångboddhet hade väl samtalet handlat om hur vi bygger bort bostadsbristen? Hade de på allvar oroat sig över att nyanlända ska drabbas av arbetslöshet hade väl samtalen handlat om sfi från dag ett och om hur vi skapar arbetstillfällen över hela landet genom en offensiv arbetsmarknadspolitik?

Men i stället hetsar partierna, från Liberalerna till Sverigedemokraterna, om gummikulor och vattenkanoner och om att det är oacceptabelt att man inte integreras samtidigt som polisen ska skjuta skarpt.

Vi behöver bygga ett rymligare och starkare Sverige genom att investera i samhället och människorna i det. Det är den viktigaste och effektivaste integrationsmotorn.

Anf. 59 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! När stenen kastas mot en skadad, liggande poliskvinna är jag av uppfattningen att de förebyggande åtgärderna är för sena att bruka.

Linda Snecker fokuserar på arbetslöshet och skolgång samtidigt som vi kunde se personer som inte ens påbörjat sin skolgång vara en del av kravallerna, likaväl som personer som passerat sin arbetsföra ålder. Såväl barn som gamla deltog. Det var till synes familjeaktiviteter där man från parallellsamhällets sida manifesterade sin ilska och sitt hat mot Sverige och det vi står för genom att försöka mörda poliser.

Poliserna hade rätt att bruka sitt tjänstevapen. Det gjordes också genom varningsskott. Men man hade, enligt nödvärnsbestämmelserna, naturligtvis också kunnat bruka annan typ av våld där.

Har Vänsterpartiet några förslag på lösningar utöver att begränsa ytt randefriheten?

Anf. 60 LINDA WESTERLUND SNECKER (V) replik:

Fru talman! Vänsterpartiet har inte på något sätt begärt att vi ska begränsa yttrandefriheten. Däremot ska ordningslagen användas på ett mer effektivt sätt.

Tobias Andersson pratar om det Sverige vi står för. Det är intressant att Tobias Andersson står för ett Sverige som innebär mindre integration och mer skillnader mellan människor. Det är ett hetsande och en främlingsfientlig retorik som Tobias Andersson sysselsätter sig med.

Hade Sverigedemokraterna på allvar velat åtgärda kravallerna hade Sverigedemokraterna pratat om polisens metoder. Men eftersom kunskap saknas om hur polisen arbetar kan de bara prata om fler vapen och om att vattenkanoner ska användas. Det är okunskap. Jag tycker synd om Sverigedemokraterna för att de inte kan mer om polisens arbete.

Anf. 61 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Detta är åtgärder som har efterfrågats också av poliser, inte bara av politiker. Det blir tydligt att Vänsterpartiets så ofta visade polishat lyser igenom även i denna fråga. Fokus har från Linda Snecker efter kravallerna legat på att hata polisen, Polismyndigheten och dess organisation i stället för på att se över vad hon som politiker kan göra för att skapa bättre förutsättningar för att i framtiden motverka den här typen av kravaller och, i de fall de dyker upp, faktiskt nedkämpa dem.

Vänsterpartiets lösning har i stället varit att säga att ordningslagen ska tillämpas på ett sätt där man i högre utsträckning begränsar yttrandefriheten. Förvaltningsrätten har nu fastslagit att det var fel av polisen att neka demonstrationstillstånd i Borås. Tycker Linda Snecker att hon kan frågan bättre än förvaltningsrätten, och avser hon att försöka fortsätta verka för en annan tillämpning än den som polisen och förvaltningsrätten bedömer som lämplig?

Anf. 62 LINDA WESTERLUND SNECKER (V) replik:

Fru talman! Jag är den enda i denna kammare som faktiskt har pratat om den polismetod som polisen ska arbeta efter, den speciella polistaktiken, som är en metod med skyddsutrustning, med ledning och med fordon för att hantera sådana kravaller som ägde rum under påskhelgen. Det har inte kommit ett ord från Sverigedemokraterna om detta, inte ett ord om hur vi kan skydda Sveriges befolkning när kriminella personer kommer hit för att skapa kaos. Sverigedemokraterna har inte lyft ett ord om det.

Ska kriminella personer med högerextrema åsikter manifesteras sina åsikter i Sverige måste polisen stå beredd. Annars kommer poliser att ligga skadade på Sveriges gator. Det är precis det som har hänt. Därför måste polisen ha bättre resurser för att hantera kriminella personer som kommer hit och vill manifesteras främlingsfientlighet.

Anf. 63 ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Jag vill tacka för denna debatt, men jag tycker att det är på sin plats att säga: Så här ska det inte vara i Sverige. Som jag sa i mitt tidigare anförande håller jag med statsministern om att Sverige kan bättre. På första maj hade man den texten på banderoller på olika platser i landet. Men det är ju regeringen – Socialdemokraterna – som är ansvariga för den

situation vi har. Det är Morgan Johanssons ansvar – han kan inte skylla ifrån sig på någon annan – enligt hans eget citat för några år sedan.

Jag skulle vilja göra något så ovanligt som att citera Sveriges statsminister från en pressträff häromdagen. Då sa hon att integrationen har varit för dålig och att det har varit en migration som varit för stor, ett svagt samhälle med för svaga resurser till socialtjänsten, polisen och skolan och för svaga lagar för att beivra brott och motverka sociala problem samt för svaga insatser för att bryta långtidsarbetslösheten.

Hon har helt rätt. Socialdemokraterna är ansvariga för detta. Morgan Johansson är ansvarig för detta, och därför borde han bytas ut. Regeringen borde bytas ut. Den här regeringen har gjort Sverige sämre, och utvecklingen har gått åt fel håll under de år som Morgan Johansson har varit justitieminister.

Det räcker inte med ord. Det räcker inte att skriva i regeringsförklaringen att gängen ska knäckas. Det krävs också politisk handling och ledarskap. Vi tillskjuter nu i skuggbudgeten från Kristdemokraterna, med våra budgetkompisar, 500 miljoner kronor mer än regeringen till just utrustning, till just vattenkanoner. Men justitieministern fortsätter att vara passiv. Det duger inte.

Anf. 64 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Fru talman! Jag undrar vad Kristdemokraterna och Andreas Carlson tänker om att svensk polisledning är svaret skyldig när det gäller att det inte sköts skarpt under kravallerna. Tror Kristdemokraterna att det hade blivit bättre om vi hade haft hundratals skott avlossade av polis under upploppen? Ser Kristdemokraterna en risk att den retoriken kan påverka de extremister som finns i båda läger, som justitieministern påpekade? Det är islamister och högerextremister. Ser man en risk när politiker verkar uppmana till mer skottlossning från svensk polis? Och har Kristdemokraterna någon kommentar kring den extremt kraftfulla kritik som kom från Polisförbundet?

Jag noterar att Kristdemokraterna har skrivit en ny artikel – i en annan ton, får jag säga – om kravallerna. Innebär det att man har sett över och backat lite från tonen i lördagsintervjun? Kommer det i så fall kanske också en ursäkt till de poliser som blev misstänkliggjorda genom kritiken om att de inte sköt skarpt?

Anf. 65 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Fru talman! Tack, Martin Marmgren, för frågorna! Det var några stycken. Jag ska försöka hinna svara på alla.

Nej, det handlar inte om hundratals skott. Polisen sköt ju skarpt i Norrköping. Där var det tre som blev skadade. En polis som var på plats beskrev det som att situationen vände. Det var som att vända på en hand. Det var då det vände. Det är precis den effekten som polisen vill uppnå när man väl skjuter skarpt. Och det är en relevant fråga varför man inte gjorde det på flera andra håll och varför det dröjde så länge i Norrköping.

Det svar som vi själva har och som är en del av den retoriska frågan är att polisen behöver fler alternativa vapen, fler vapen mellan pistol och batong.

Jag förstår inte riktigt frågan. Det är många som har vantolkat detta och felöversatt det till någonting helt annat än vad det är. Men att polisen, när man riskerar att mördas, kan skjuta skarpt är självklart. Det är polisen som ska ha våldsmonopolet, inte ligisterna.

Anf. 66 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Fru talman! Vi är helt överens om vem som ska ha våldsmonopolet. Det är också helt naturligt att poliser själva kan utvärdera om man borde ha skjutit eller inte i vissa situationer. Det är de som har kompetensen, det är de som har varit i situationerna.

Det är en helt annan sak att en politiker kritiserar polis för att man inte skjuter. Hon har inte kunskapen, och det finns dessutom en farlig retorik där som indikerar att politiker vill att poliser ska skjuta mer.

Det är polisen som gör de bedömningarna, och det är polisen som ser riskerna med att skjuta mot en folkmassa. Jag undrar om Andreas Carlson inte ser skillnaden mellan att polisen gör en egen utvärdering, att kollegor på plats reflekterar kring det och att en politiker kritiserar polis för att man inte skjuter.

Vi är överens om att polisen behöver fler verktyg. Det sker också en sådan utredning, och som justitieministern påpekade förut är det polisen själv som bäst avgör vilka verktyg man behöver.

Jag frågar: Ser inte Andreas Carlson det problematiska med att en politiker kritiserar polis för att man inte skjuter?

Anf. 67 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Fru talman! Jag håller inte med om frågan. Att lyfta en fråga som är fullt relevant är inte per se att kritisera de poliser som var på plats. Det är tvärtom att backa upp dem och stå på deras sida.

Att som justitieministern fultolka det här till att vi ville ställa till en massaker är ju mycket värre. Är det så att den enskilda polisen skulle kunna bli beskylld för att ställa till en massaker om han avlossar ett skott är det det som är problemet, och det är därför som det politiska ledarskapet måste backa upp svensk polis så att man faktiskt upprätthåller det våldsmonopol som man ska ha.

Frågan är vem som hade våldsmonopolet på de här platserna när polisen backar ut och de laglydiga ser sitt område tas över av ligister. Det är en oerhört allvarlig situation, och därför måste polisen backas upp i alla lägen. De frågor som har ställts är fullt relevanta och behöver tas upp i den utvärdering som polisen ska göra.

Anf. 68 JUNO BLOM (L):

Fru talman! Det är intressant att lyssna på debatten. Å ena sidan har vi en galen person med galna värderingar som vill använda sig av yttrandefriheten. Vi har en polis som är underdimensionerad och utan rätt verktyg och utbildning, som inte klarar av att låta yttrandefriheten råda. Å andra sidan har vi fantastiska poliser som trots detta står i fronten och blir skadade när de står upp för vår frihet och vår trygghet. Och här har vi en debatt som pekar ut ytterligheter.

I det här läget behöver vi göra allt. Vi behöver verkligen se till att polisen får mer resurser. Vi måste se till att de får rätt verktyg. Vi måste se till att de får utbildning. Men vi måste också jobba förebyggande. I de här

kravallerna såg vi barn tillsammans med deras föräldrar. Vi har en kampanj som riktar sig mot socialtjänsten och som vill sätta bilden av att socialsekreterare i vårt land kidnappar barn.

Det är otroligt oroväckande och ett hot mot hela vår demokrati när myndighetspersoner ska vara rädda för att fatta avgörande beslut. Vi har pratat alldeles för lite om föräldrars skyldigheter och ansvar. Föräldrarätten råder i dag in absurdum.

Vi har också pratat alldeles för lite om att ytterligheterna i de här områdena har fått styra den breda massan, som vill något helt annat, eftersom vi har varit rädda för att prata om att det finns krafter som inte står upp för barns, kvinnors och hbtq-personers rättigheter. I en sekulär stat kan man faktiskt leva tillsammans om vi ser till att upprätthålla dessa ordningar.

I det läge som vi befinner oss i i dag menar jag att vi behöver göra allt som sägs här i kammaren. Det handlar om tidiga, tydliga och starka insatser likaväl som att se till att stärka polisen och rättssamhället.

Anf. 69 LINDA WESTERLUND SNECKER (V) replik:

Fru talman! Jag är på allvar rätt skakad av debatten här i dag. Vi hör ord som "kuva parallellsamhällen" och "återetablera majoritetssamhällets dominans". Det är partier som vill ha gryningsräder, utvisningar av allt och alla och folkräkning.

Det här är förslag som beskriver ett fascistiskt samhälle, och jag vet att jag och Juno Blom inte på något sätt håller med om de ord som uttalas.

Jag tycker att det inlägg som Juno Blom höll tidigare om yttrandefrihet var otroligt viktigt och bra. Men vad som skrämmer mig är det parti som Liberalerna vill samarbeta med, partiet som vill ha gryningsräder, kuva parallellsamhället och återetablera majoritetssamhällets dominans.

Anf. 70 JUNO BLOM (L) replik:

Fru talman! Den samhällsutveckling som vi har sett i Sverige och som har lett till att vi under påsken såg dessa fruktansvärda kravaller är en konsekvens av att det har funnits en enorm beröringsskräck inför att prata om de utmaningar som finns i vårt samhälle. Vi har inte stått upp för de grundläggande demokratiska principer som borde gälla alla, framför allt alla barn i vårt land, utan tillåtit parallellsamhällen att växa fram.

Liberalerna är tydliga med att vi inte tror på en fortsättning med den här regeringen. Vi är också insiktsfulla när det gäller det parlamentariska läget. Vi är också klara över att vi ska kunna prata med ytterkantspartier som Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna och göra upp i frågor där vi tycker lika utan att förhandla bort en enda liberal värdering som vi anser är viktig för vårt samhälle. Den tryggheten och den integriteten har vi som ett liberalt parti.

Anf. 71 LINDA WESTERLUND SNECKER (V) replik:

Fru talman! Det kommer inte att finnas en enda liberal värdering kvar när Liberalerna går in och samarbetar med Sverigedemokraterna.

Jag vill att Juno Blom, som har varit partisekreterare till en partiledare som har tagit steget att legitimera Sverigedemokraterna, är väl medveten om att allt det som Liberalerna kämpar för och som jag instämmer i kommer att vara som bortblåst. Vi måste få bort parallellsamhällen. Det ska inte finnas hatkampanjer mot socialtjänsten. Vi måste se till att barn och

unga i våra utsatta områden får den rätt till utbildning och liv som de måste ha. Allt det här kommer att vara som bortblåst, för ni vill samarbeta med ett parti som inte har några problem med att ta till vilka fascistiska åtgärder som helst.

Det är fina ord från Liberalerna, men det kommer bara att vara ord. När ni sätter er i samarbete med Sverigedemokraterna kommer det inte att finnas någonting kvar av det som Juno Blom så gärna vill ha. Jag är livrädd!

Anf. 72 JUNO BLOM (L) replik:

Fru talman! Linda Westerlund Snecker kan känna sig helt lugn. Att göra upp i sakpolitiska frågor där man tycker likadant som andra partier men utifrån de värderingar som man är djupt grundad i – det är så man utvecklar ett samhälle.

Ett av skälen till att jag själv gav mig in i politiken var att jag såg att den regering som nu sitter vid makten inte lyckas hantera den utveckling som skett och vad den innebär för alla de utsatta barn och unga som jag kom i kontakt med i min roll som ansvarig för arbetet mot hedersvåld i Sverige.

Jag känner en djup oro över orättvisan i hur vi behandlar, betraktar och bedömer barn, och jag är helt övertygad om att en tydlig liberal röst i en borgerlig regering är ett samvete när det kommer till att se varje individ.

Däremot har jag inga problem med att göra upp med andra partier, oavsett vilket, i frågor där vi bedömer att vi tycker likadant.

Anf. 73 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Fru talman! Juno Blom från Liberalerna pratar om föräldrarnas ansvar, det vill säga att om man är en ansvarsfull förälder kommer det inte att gå illa för ens barn. Jag har mött mängder med föräldrar ute i Järva som kämpar med sina barn men där en eller flera av sönerna ändå blir kriminella.

På ett möte som jag anordnade var Johan Pehrson med. Där tog en av de föräldrar som jag vet kämpar upp Liberalernas förslag om att vräka familjer. Översättaren ville inte översätta. Så starka ord användes, och så stark var ilskan mot förslaget.

Det är dessa föräldrar som vi behöver samverka med, som samhället behöver knyta till sig och bygga allianser med, också för att stärka förtroendet för socialtjänsten och för att det förebyggande arbetet ska fungera. Med en retorik och en politik som skjuter de föräldrarna ifrån oss kommer vi att få mer utsatthet för barnen, mer kriminalitet och mer utsatthet i utsatta områden.

Jag undrar hur Liberalerna tänker i dessa frågor.

Anf. 74 JUNO BLOM (L) replik:

Fru talman! Jag har också mött dessa barn i dessa områden. Jag har mött flickor och pojkar i de områden som du har arbetat i, Martin Marmgren, som aldrig har känt att de har blivit lyssnade på eller fått den hjälp de har rätt till och behov av. Det är barn som har förts ut ur landet eller som har haft en uppväxt präglad av hedersrelaterat våld och förtryck.

Samtidigt har jag mött föräldrar som verkligen har gjort allt vad de kan, som har värdjat till socialtjänsten för att få insatser till sina barn och som har legat oroliga om nätterna och försökt att hitta dem. Jag förstår den bild

som du ger uttryck för. Det är klart att det finns föräldrar som gör vad de kan, och ändå går det inte bra.

Men jag står fortfarande fast vid att det i vårt land har varit en alldeles för stark föräldrarätt, till priset av att vi inte har vågat ställa krav och visa på föräldrars skyldigheter och ansvar samt att vi har haft en rädsla för att prata om de värderingar där vi skiljer oss avsevärt från varandra utifrån vad lagstiftningen tänkt.

Anf. 75 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Fru talman! Naturligtvis ska vi värna om barnen. Naturligtvis trumfar barnens rätt föräldrarnas rätt. Om föräldrar utsätter barn för brott – hedersrelaterat våld och förtryck – ska samhället vara starkare och stå på barnens sida.

Det ändrar inte frågan att vi behöver, så mycket vi bara kan, bygga allianser med föräldrarna och lokalsamhällena. Det gör vi inte genom att säga att vi ska vräka familjer. Det gör vi inte heller i det block som Liberalerna tillhör, som vill utvisa familjer och sätta in militären.

Det är tydligt hur svårt det blir i sammanhanget att få genomslag för det som Liberalerna kallar liberala värderingar. Jag har också lite svårt att se, som Linda Westerlund Snecker var inne på, hur Liberalernas aningen mindre parti skulle vara viktigare för det högerkonservativa blocket än vad Sverigedemokraternas betydligt större parti är. Löftena om att man inte kan kompromissa med några liberala värderingar blir matematiskt lite svårare att få att fungera.

Anf. 76 JUNO BLOM (L) replik:

Fru talman! Personligen är jag betydligt mer orolig för den politik som Miljöpartiet har drivit under den period som jag har suttit här. Inom det samarbete vi hade i januariavtalet fanns många kloka reformer som vi ansåg var viktiga att genomföra. Gång på gång sattes käppar i hjulet just för att det finns en oro för att prata om en spade som en spade. Det blir snömos av frågor som är viktiga, som betyder någonting för varje enskilt barn.

Om vi ska våga förändra måste vi också ha en verklighetsbild. Sverige är ett annat land i dag än vad det var för 20 år sedan. Om vi inte kan konstatera det kommer vi inte heller att se till att inkludera alla dem som ska vara en del av samhällsbygget. Det är först då, som ledamoten är inne på, vi kan skapa tillit till varandra. Det kan inte ske genom att vara otydlig om det arbete som har bedrivits så länge i det här landet för barns och kvinnors individuella fri- och rättigheter.

Anf. 77 MARTIN MARMGREN (MP):

Fru talman! Vi är alla överens om att det behövs krafttag mot det våld och den brottslighet som vi såg under påskkravallerna. Vi behöver stärka polisen. Polisen behöver rätt verktyg och rätt resurser. Men det här är fortfarande symtomhantering. Vi behöver vända utvecklingen, framför allt i utsatta områden. Det krävs stora satsningar över lång tid. Eftersom jag är polis med stor erfarenhet av dessa områden vet jag vikten av att vi har lokalsamhällena med oss i satsningarna.

Det är när polis, skola, socialtjänst och civilsamhälle samverkar och skapar tillit tillsammans med näringsidkare, föreningsliv, samfund och inte minst föräldrarna som vi når fram. Det är då vi bygger motståndskraft

mot kriminalitet och våld. Jag har sett detta i Rinkeby, även om vi inte på något sätt är framme än. Jag såg det i Jönköping i samband med att det inte blev några kravaller där.

Därför är jag också oroad över den retorik som kommer från framför allt Sverigedemokraterna men som också till viss del kommer från det högerkonservativa blocket. Man riktar sig mot grupper i stället för mot kriminaliteten. Sverigedemokraterna tenderar att ta ledningen, som också Tobias Andersson påpekade. Övriga följer efter. Udden riktas ofta mot invandrare, speciellt mot muslimer.

Detta polariserar, göder utanförskap, fördjupar klyftor mellan medborgare och myndigheter samt försvårar det brottsförebyggande arbetet. Om polisen skulle skjuta betydligt mer skulle det bli kraftigt ökande våldsspiraler som skulle trycka ned våra områden i eskalerande nedåtgående spiraler. Vi vill inte dit.

Vi behöver en politik som är hård mot kriminaliteten men som ser människor, som är inkluderande mot människor, som fokuserar på att bygga allianser, tillit och motståndskraft i lokalsamhället. Det är så som vi tillsammans bygger motståndskraft mot våldet på kort sikt och på lång sikt.

Anf. 78 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Fru talman! Jag tackar Martin Marmgren för anförandet. Jag tycker att Martin Marmgren utifrån sina egna erfarenheter som polis beskriver en verklighet som tyvärr inte är vad vi önskar att den vore. Vi har varit ense med Miljöpartiet om rådande brister. Det är för få poliser, inte rätt lagstiftning och inte rätt verktyg.

Miljöpartiet har presenterat ett utskottsinitiativ med förstärkningar till svensk polis på en halv miljard kronor. Det välkomnar vi. De skulle naturligtvis få effekt här och nu om de pengarna gick till Polismyndigheten. Ett förslag har varit att pengarna ska gå till att fokusera på att upprätthålla lag och ordning och rekrytera fler civilanställda.

Nu ligger ett budgetförslag från fyra partier i finansutskottet som innehåller en förstärkning till polisen på en halv miljard. Kan Miljöpartiet tänka sig att stödja budgetförslaget, så att det blir en majoritet för de 500 miljoner kronorna?

Anf. 79 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Fru talman! Jag tackar Johan Forssell för frågan. Det gläder mig att vi är eniga om behovet av en starkare svensk polis.

Jag får ärligt säga att jag inte är inläst på alla detaljer i det budgetförslag som ligger från era fyra partier. Jag vågar påstå att det finns annat i det budgetförslaget som inte bara är fråga om en förstärkning av svensk polis. Därför blir det en lite större fråga än att bara prata om en förstärkning.

Naturligtvis kommer jag att rösta på Miljöpartiets budgetförslag. Men det utskottsinitiativ som ligger på bordet går i en parallell process. Där finns en möjlighet att skaka hand och enas och utanför budgetprocessen se till att få pengarna som vi är överens om att svensk polis behöver akut.

Anf. 80 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Fru talman! Jag tackar Martin Marmgren för svaret.

Just processen för utskottsinitiativet har senarelagts eller avslagits. Det ska i alla fall tas upp vid ett senare tillfälle – om jag har förstått rätt vad

som har gjorts i finansutskottet. Men problemen finns här och nu. Situationen är bekymmersam. Och det är inte bara kopplat till påskkravallerna, utan det handlar även om passhanteringen och så vidare. Pengarna behövs nu.

Jag förstår att Miljöpartiet vill rösta på sitt eget budgetförslag. Det är naturligt. Men om man vill få en majoritet för en förändring, och att det verkligen ska bli en förändring på riktigt, är det budgetförslaget från våra fyra partier som kan nå en sådan framgång. Det är precis så att vi saknar majoritet i dag. Jag vill ändå uppmana Miljöpartiet och Martin Marmgren att ta en extra titt på budgetförslaget så att polisen kan få sina pengar nu i närtid och inte eventuellt någon gång senare.

Anf. 81 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Fru talman! Jag tackar för erbjudandet, Johan Forssell, och kommer gärna med ett moterbjudande.

Det är inte bara i utskottsinitiativet som den halva miljarden från Miljöpartiet ligger, utan den ligger även i Miljöpartiets budgetförslag. Jag välkomnar och uppmanar därför alla de fyra högerkonservativa partierna att rösta på Miljöpartiets budgetförslag, för då kommer vi att få in den där halva miljarden direkt i processen.

Anf. 82 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Många av korankravallerna ägde ju rum i vad Sverigedemokraterna beskriver som inte bara kriminellt belastade utan också kulturellt belastade områden som särskiljer sig från de svenska. Där finns det en annan värderingsbas, andra normer och – om man drar det till sin spets – andra rättssystem.

Martin Marmgren har bitvis jobbat i delar av de här områdena, och frågan jag har till Martin Marmgren om han också har upplevt att dessa områden är inte bara kriminellt belastade utan också kulturellt belastade. Det var nämligen inte bara gängkriminella eller sedan tidigare aktivt kriminella aktörer som deltog, utan det rörde sig om små barn som följde med sina föräldrar och om gamla som sannolikt gått i pension för länge sedan, om de nu har jobbat någon gång, som var delaktiga i detta besinningslösa våld mot svensk polis. Då är det ju inte bara kriminalitet, utan då är det också en kulturell fråga.

Har Martin Marmgren upplevt detta?

Anf. 83 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Herr talman! Jag tackar Tobias Andersson för frågan.

Vad gäller detta med kulturellt belastade områden är det ett begrepp som jag upplever stämplat hela områden. Som Tobias Andersson säger har jag jobbat mycket här och träffat många av människorna, och vi har en stor samsyn när det gäller avståndstagande mot våld och kriminalitet samt när det gäller behovet av en stark demokrati. Jag vill alltså gärna vända mig mot det begreppet.

Däremot har ju Tobias Andersson rätt i att det finns exempel på att barn och gamla har deltagit, och det är väldigt oroväckande. Det är sorgligt och oroväckande, och det tyder på ett samhällsproblem med segregation som har skapat en grogrund för ilska och hat mot samhället. Detta är ytterst bekymmersamt, och vi behöver jobba långsiktigt för att komma åt det. Vi

kan inte sopa dessa problem under mattan, och vi kan som Tobias Andersson säger inte bara skylla det på kriminalitet. Detta är i stället någonting som vi kommer att behöva jobba med under lång tid framöver.

Prot. 2021/22:109
6 maj

*Särskild debatt om
påskhelgens kravaller*

Anf. 84 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Herr talman! Från miljöpartistiskt håll och även från andra håll har det åtminstone historiskt ofta hetat att det kommer att innebära en så kallad kulturell berikning om vi tar emot många till Sverige. Från Sverigedemokraternas sida har vi varnat för att så kanske inte blir fallet utan att det rör sig om personer från kulturer som på intet sätt når upp till det svenska sett till värderingar och normer och att personerna tvärtom skulle kunna utgöra en kulturell belastning.

Detta ser vi nu efter korankravallerna, och medan majoritetssamhället fördömer det som har ägt rum, det vill säga det våld som har fördömts av samtliga i denna kammare, ser vi hur det hyllas i arabisktalande Facebook-grupper. Där står man bakom och uppskattar detta. Mödrar skryter om att deras söner kastade sten mot polisen.

Det är väl åtminstone en bra början att Miljöpartiet nu kan gå från att se massinvandring som kulturellt berikande till att åtminstone bitvis tillstå att det har varit en kulturell belastning.

Anf. 85 MARTIN MARMGREN (MP) replik:

Herr talman! Först och främst: Jag är medveten om att våldet har hylats på olika håll. Det är avskyvärt. Det är fruktansvärt att vuxna människor hyllar det urskillningslösa våld som drabbade våra poliser.

Jag har som sagt själv blivit utsatt för stenkastning, och jag har debatterat och skrivit om våld mot polisen i ett tiotal år. Jag vänder mig fortfarande kraftfullt mot begrepp som kulturell belastning. Det är människor vi pratar om. Det är individer, varav de allra flesta – en överväldigande majoritet – bidrar till vårt samhälle. Man går till jobbet, man upprätthåller en stor del av vår välfärd och man samarbetar. Man vill ha en demokrati, ett fritt samhälle och ett fredligt samhälle – liksom ett samhälle utan kriminalitet.

Naturligtvis finns det problem, och naturligtvis har det gjorts misstag politiskt som har lett till en segregation. Det gäller inte minst den bostads- och skolsegregation vi har. Men att stämpla människor, hela grupper och hela områden och kalla dem en kulturell belastning är för mig en retorik som innebär en återvändsgränd. Jag ogillar den starkt.

Anf. 86 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag vill tacka för debatten, som på sätt och vis har varit belysande.

Vi kommer att fortsätta att förstärka polisen med mer resurser, mer utrustning och fler anställda på precis det sätt vi hittills har gjort under vår period. Vi kommer också att satsa på det förebyggande arbetet, det vill säga skola, socialtjänst och fritidsverksamhet, för att försöka se till att bryta nyrekryteringen till de kriminella gängen. Det är väl där en av skilje-linjerna mot högerpartierna går, eftersom högern inte bryr sig om det.

Efter den här debatten förstår jag dock att skiljelinjen är värre än så, för den retorik vi har hört från högern – krigsretoriken, splittringen och hetsen – har ju tagit ytterligare några steg framåt under den här debatten. Det vi har hört från Sverigedemokraterna under debatten låter ju som Donald Trump på steroider. Man tar ytterligare steg för att försöka stämpla och skuldbelägga grupper för det våld som ett fåtal extremister utövar.

Så kan vi inte ha det. Vi måste faktiskt kunna föra en diskussion som har betydligt större höjd än det vi har hört från högern under den här debatten.

Den särskilda debatten var härmed avslutad.

§ 2 Anmälan om ersättare

Talmannen anmälde att *Lennart Sacrédeus* (KD) inträtt som ersättare för *Lars Adaktusson* (KD) under tiden för hans ledighet den 5 maj–1 juni.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Talmannen meddelade att Vänsterpartiets partigrupp anmält *Mia Sydow Mölleby* som ledamot i riksbanksfullmäktige.

Talmannen förklarade vald till

ledamot i riksbanksfullmäktige
Mia Sydow Mölleby (V)

§ 4 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2021/22:29 för torsdagen den 5 maj i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från civilutskottet.

§ 5 Anmälan om faktapromemorior

Talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:
2021/22:FPM81 Industriutsläppsportalsförordningen *COM(2022) 157* till miljö- och jordbruksutskottet
2021/22:FPM82 Revidering av byggproduktförordningen *COM(2022) 144* till civilutskottet
2021/22:FPM83 Meddelande om kommissionens textilstrategi *COM(2022) 141* till miljö- och jordbruksutskottet
2021/22:FPM84 Förordning om ekodesign för hållbara produkter *COM(2022) 142* till näringsutskottet

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2021/22:238 till näringsutskottet

2021/22:243 till miljö- och jordbruksutskottet

2021/22:244 till socialutskottet

Motioner

2021/22:4713 och 4721 till finansutskottet

2021/22:4722 till civilutskottet

2021/22:4704 och 4715 till socialförsäkringsutskottet

EU-dokument

COM(2022) 157 till miljö- och jordbruksutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 29 juni*.

COM(2022) 658 till socialförsäkringsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 29 juni*.

§ 7 Svar på interpellation 2021/22:463 om Postnords efterlevnad av gällande lagstiftning

*Svar på
interpellationer*

Anf. 87 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):

Herr talman! Thomas Morell har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa att ett statligt bolag efterlever den gällande lagstiftningen och att överträdelser som i fallet som tidningen Proffs rapporterat om inte återupprepas.

Regeringen arbetar intensivt med att främja sund konkurrens, trafiksäkerhet och en god arbetsmiljö inom vägtransportsektorn. Av den anledningen har regeringen infört nya regler på vägtransportområdet, bland annat genom att skärpa beställaransvar och möjliggöra så kallad klampning.

Sverige har även drivit på i EU för att få igenom ett så kallat mobilitetspaket, som antogs sommaren 2020. Som en del av genomförandet av mobilitetspaketet införde regeringen i maj 2021 nya sanktionsavgifter för överträdelser mot kör- och vilotidsreglerna. Då blev det även möjligt att besluta om förskott på sanktionsavgift till exempel när föraren har tillbringat den normala veckovilan i fordonet.

Den 1 december 2021 höjdes sanktionsavgiften vid otillåtna cabotage-transporter från 40 000 kronor till 60 000 kronor. Det innebär att Sverige har bland de högsta sanktionsavgifterna i hela EU. Budskapet är tydligt: Goda arbetsvillkor och rättvis konkurrens ska gälla på vägarna.

Bolag med statligt ägande lyder under samma lagar som privatägda bolag, till exempel aktiebolagslagen. I aktiebolagslagen finns en uppdelning av ansvar mellan ägare, styrelse och ledning. Det är bolagets styrelse och ledning som ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av dess angelägenheter samt den löpande förvaltningen av bolagets operativa verksamhet.

Jag utgår från att bolag med statligt ägande följer lagar och regler. Därutöver ska bolag med statligt ägande enligt statens ägarpolicy agera föredömligt inom området hållbart företagande och i övrigt agera på ett sådant sätt att de åtnjuter offentligt förtroende. Jag förutsätter att även detta följs.

Postnord beslutade i slutet av 2021 om nya mål för en hållbar logistik som sträcker sig till mitten av decenniet. Jag ser fram emot att följa bolagets arbete med den uppdaterade hållbarhetsagendan.

Näringsdepartementet för en kontinuerlig dialog med Postnord om utmaningarna i leverantörskedjan för vägtransporter och vikten av att bolaget säkerställer ordning och reda samt sjysta villkor hos alla sina leverantörer. Jag ser allvarligt på rapporterna om bristande regelefterlevnad. Detta är frågor som jag fortsatt kommer att prioritera i samtal och ägardialoger med bolaget.

Anf. 88 THOMAS MORELL (SD):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Nu står vi här igen. Det är sjätte gången i ordningen och andra gången med nuvarande statsråd; det var fyra gånger innan dess med det tidigare statsrådet. Det är samma ärende: Postnord och att Postnord inte följer gällande lagstiftning.

I svaret sa statsrådet att budskapet är tydligt från regeringen: Det ska vara ordning och reda på våra vägar. Jag är den förste att hålla med om det. Det måste vara ordning och reda. Det måste vara en sund konkurrens för de företag som är där ute och arbetar. Det ska vara rimliga villkor för dem som är anställda inom transportnäringen.

Då måste det också kosta pengar när man gör fel. Det måste från statens sida vidtas åtgärder mot dem som bryter mot regelverket.

Då blir det ju väldigt märkligt att vi står här för sjätte gången och diskuterar Postnord och Postnords del i den här osunda verksamheten. De figurerar ständigt och jämt i sammanhang där polisen rapporterar brott. För mig är det störande att ett statligt bolag inte har bättre ordning på sig. Det är störande.

Regeringen skickade ut ett pressmeddelande den 22 april förra året. Där stod det att regeringen hade beslutat att åkerier som bryter mot kör- och vilotidsreglerna ska betala sanktionsavgifter samt att utländska åkerier ska betala avgiften omedelbart.

Här var det ju ett utländskt åkeri som hade själva dragbilen; Postnord ägde trailern och det som var ombord.

I pressmeddelandet stod det också följande: ”För att kunna verkställa sanktionsavgifter mot utländska transportföretag som bryter mot kör- och vilotidsreglerna har regeringen även beslutat att utländska transportföretag ska betala sanktionsavgiften omedelbart vid en vägkontroll. Betalar företaget inte omgående kommer polisen att vidta åtgärder för att hindra den fortsatta färden, till exempel genom att klampa fordonet tills avgiften är betald. Detta införs för att säkerställa att utländska företag betalar avgifter vid regelöverträdelser.”

Pang, sa det, så var Postnord där – igen. Frågan är: Hinner vi ta en debatt till före sommaruppehållet? Postnord är en visa ute i åkerikretsar i de här sammanhangen, och frågan är när polisen tar nästa transport.

Jag har skrivit ut alla svar jag har fått av både nuvarande och tidigare statsråd. Det är samma text. Man byter i princip datum på själva svaret och lägger till någon mening någonstans, men annars är det samma text. Den första debatten som jag fick svar i var den 6 februari 2020. I dag har vi maj månad 2022, och det är samma visa. Vore det inte bättre att i stället för att ge samma svar i varje interpellationsdebatt verkligen se till att det blir ordning i de statliga bolagen, så att de följer reglerna?

Jag störs av att ständigt och jämt se att statens bolag figurerar i sammanhang där det sker brott. Jag inser att ingen människa är felfri, men att det hela tiden går på repeat stör mig. De flesta som får böter försöker göra rätt nästa gång; det är ju det som är hela grejen med böter.

Jag ser fram emot ett svar från statsrådet.

Anf. 89 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):

Herr talman! Den här frågan är angelägen för mig – kanske lika angelägen för mig som den är för Thomas Morell själv – även om frågan är väldigt komplex för ett företag som Postnord.

Man ska vara medveten om komplexiteten i att stoppa tillbaka anden i flaskan. Thomas Morell vet också att intentionen vad god från början när cabotagetrafik tilläts: att bespara miljön tomma transporter och att kunna fylla med last på vägen tillbaka till ursprungsdestinationen. Problemet var bara att anden släpptes ut ur flaskan ordentligt, och vi fick in oerhört många oseriösa företag på svensk arbetsmarknad. Naturligtvis har detta också drabbat den statliga jätten Postnord.

I samtal understryker Postnord detta, och de jobbar mycket intensivt med att försöka få tillbaka anden i flaskan, till exempel genom att skriva avtal om code of conduct med samtliga leverantörer. Jag tror att de har en uppfyllnad där 84 procent av alla transporter nu är tecknade med code of conduct, och de har stora kontroller.

Det finns ju också någonting positivt, Thomas Morell, med att polisen återkommande upptäcker den här typen av problem. Bara några år tillbaka i tiden fanns det inte ens poliskontroll av verksamheten. Med de nya redskapen – dels de nya höga böterna, dels möjligheten till klampning – verkar det som att branschen är på väg att lite grann gå åt rätt håll. Detta är nog första gången vi kan säga det i modern tid.

Jag hade i förra veckan ett möte med ett av Sveriges största byggföretag. Jag blev chockad av att företaget, år 2022, anförde ungefär samma sak som Thomas Morell fast inom byggsektorn. De varnade för att mycket av den arbetskraft som kommer från andra länder och som man inte har kontroll på gör att flera byggbolag i dag inte kan vinna upphandlingar därför att de helt enkelt är utkonkurrerade. Det är exakt samma sak som ligger bakom att vi har många transporter i Sverige som sker olagligt med folk som inte skulle få jobba under de omständigheterna.

Vi har ju en ägardialog med Postnord. Det har nämnts tidigare här i talarstolen; Thomas Morell och jag har pratat om det två gånger, men det har också varit uppe med mina företrädare. Vi tar upp den här frågan och följer den kontinuerligt.

Jag har ett intryck av att Postnord tar frågan på det allvar som de ska göra. Samtidigt finns det ett stort problem med de stora fluktuationer som Postnord har. Vi som konsumenter beställer så väldigt mycket mer transporter till exempel till jul, när vi ska skicka julklappar till varandra över

landet. Jag förstår också Postnords behov av att vid vissa tillfällen ta in en mycket större kapacitet än vad man har. Även om Postnord sticker ut med mycket egen personal och många egna långtradare tar de in extra, och där slinker det ju – precis som i det här fallet – igenom saker som skadar Postnords rykte.

Postnord anger själva till mig att det här är saker som de förlorar på eftersom det hela tiden kommer upp nyheter om att transportörer inom Postnordsystemet inte kör på lagligt sätt och ska klampas. Det är ju väldigt dåligt och ger dåligt rykte åt både staten och bolaget.

Herr talman! Jag kan lova Thomas Morell att jag ska fortsätta att följa frågan mycket aktivt. Jag tror att vi är överens om att detta inte ska finnas på svenska vägar.

Vi ska ha svenska villkor. Vi ska ha svenska avtal som gäller när man kör en långtradare.

Polisen ska ha de resurser som behövs. Vi har ju haft ett särskilt projekt. Polisen bör nu göra fler kontroller igen, vilket jag tycker är mycket glädjande. Fler åker fast. Jag tror, precis som interpellanten, att det här är ett sätt att få branschen att självsanera.

Anf. 90 THOMAS MORELL (SD):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Statsrådet har ju en bakgrund i den fackliga rörelsen och har jobbat för att det ska vara sjysta villkor inom alla sektorer på vår arbetsmarknad. Det borde rimligen störa statsrådet lika mycket som det stör mig att se det här dyka upp gång på gång.

Vi skulle kunna ägna flera timmar i den här debatten åt att beskriva vad som finns runt omkring dessa olagliga fordon i form av insmuggling av vapen, narkotika, alkohol och människor. Det är en svarthandel som är helt obeskrivlig. Man köper människor på en marknad som man går in och köper en liter mjölk, och sedan utnyttjar man dessa människor å det grövsta. Det finns även annat runt omkring det här. Man tar in unga flickor som får leva som prostituerade.

I den här soppan dyker Postnord upp gång på gång.

Detta borde rimligen få statsrådet att känna precis detsamma som jag: Det här är inte acceptabelt. Statsrådet har ju makten i sin hand att ifrågasätta ledningen för bolaget. Det är alldeles uppenbart att de inte klarar det uppdrag de har från staten. Att gång på gång få de här svaren duger inte. Statsrådet säger i sitt interpellationssvar: ”Jag utgår från att bolag med statligt ägande följer lagar och regler.” Utgår? Vi hade inte haft sex interpellationer i ämnet om det hade fungerat. Det är alldeles uppenbart, med tanke på alla de här interpellationerna, att åtgärderna inte är tillräckliga.

Statsrådet måste omedelbart vidta åtgärder, så att det blir en förändring. Vi kan ju inte stå här och ha debatt efter debatt om ett statligt bolag som figurerar i de här sammanhangen. Man måste göra någonting åt det. Det är alldeles tydligt att ledningen inte fungerar. Det finns svenska åkerier som följer regelverket och står till marknadens förfogande. Hur svårt kan det vara att beställa en sådan transport? Man behöver inte köpa på den spotmarknad som finns – det är det vi pratar om. Det finns åkerier som erbjuder sjysta villkor, där förarna får sin lön och där alla sociala villkor är uppfyllda. Men Postnord envisas prompt med att köpa de här grumliga transporterna. Det duger inte.

Jag vill kommentera en annan intressant del av interpellationssvaret. Vad menar statsrådet med formuleringen ”regeringen arbetar intensivt med att främja sund konkurrens”? Kan statsrådet beskriva vad som menas med det och hur det tar sig uttryck? Vad menar statsrådet egentligen med att regeringen arbetar intensivt? Vi har som sagt den sjätte debatten i dag. Hade arbetet varit intensivt hade vi inte stått här i dag. Möjligen hade vi kunnat stå någon annanstans och prata om någonting helt annat, men vi hade i alla fall inte stått här och haft den här debatten ännu en gång. Kruxet är att det till och med kan bli ännu en debatt före sommaruppehållet. Men jag hoppas att vi slipper det.

Anf. 91 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):

Herr talman! Jag tackar Thomas Morell för hans uppföljande frågor. Jag har ingenting emot att vi fortsätter att prata om sjysta villkor på vägarna i Sverige. Det förtjänar att komma upp ofta i debatten. Men det blir lite njuggt av Thomas Morell att inte se att det här området hör till dem som regeringen ägnat den största uppmärksamheten under de senaste åren. Att göra hela den här lagändringen och börja vrida klockan tillbaka har varit en insats som flera departement varit väldigt upptagna med.

Det här är en reglering som först och främst sker på EU-nivå. Där har statsrådet Eneroth jobbat. Hade det inte varit för statsrådet Eneroth hade vi inte fått de nya regler och lagar som gäller från början av året. Och hade det inte varit för till exempel nuvarande statsrådet Danielsson och hans arbete i Europaparlamentet hade detta aldrig gått genom parlamentet. Dessutom har vi i Sverige avsatt extra resurser till polisen, med 75 miljoner kronor om året för att utbilda 400 nya trafikövervakare. Vi har också ökat till den högsta avgiften för överträdelser i hela Europa. Det är nog alltså lite njuggt att säga att vi inte har ägnat någon tid åt att försöka reglera arbetsmarknaden.

Det är fortsatt ett problem att mycket av det som slapp ut ur flaskan när vi släppte på cabotagetrafiken är väldigt svårt att trycka tillbaka dit. Det är ett stort problem. Nu jobbar polis och myndigheter. Vi inrättar nu ett kontor i varje län för att vi ska kunna göra fler räder mot oseriösa arbetsgivare. Det ingår i statsrådet Danielssons nya satsning på att jobba mot arbetslivs-kriminalitet.

Glädjande är, tycker jag också, att det i dag inte råder någon motsättning mellan parterna. Så var det inte för några år sedan. Arbetsgiversidan och den fackliga sidan är i dag lika angelägna om att det här måste regleras, eftersom det blir illojal konkurrens mot svenska bolag. De förlorar sina anbud och kan inte konkurrera om det är så att motståndarna i det andra bolaget har en verksamhet där inte svenska löner och svenska villkor gäller. Detta är väldigt svårt.

När det gäller transporter har jag själv precis som Thomas Morell lagt mycket tid på att besöka, titta på och träffa människor som direkt eller indirekt drabbas. Jag berättade förra gången om en helt chockerande upplevelse av ett besök i Trelleborgs hamn. Det här är ett av de områden där väldigt mycket falsk cabotagetrafik övernattar. Mellan 75 och 100 chaufförer lever sina liv i lastbilar och uträttar sina behov mellan lastbilarna. De får ibland låna ett utrymme för dusch av hamnmyndigheten, men i övrigt lever de på ett sätt som ingen annan skulle acceptera i vårt land.

Det här skedde inför öppen ridå. Alla såg att det hände. Myndigheterna stod vid sidan av, och polisen hade inga resurser att sätta in. Det skedde mycket brottslighet runt omkring. Dieselstölderna i Skåne ökade. Det fanns mycket problem med stölder, smuggling och prostitution, som Thomas Morell är införstådd i.

Det är därför regeringen har lagt så mycket möda på att skärpa lagar och regler. Det är en sak att göra det i ett land, herr talman, en annan sak att göra det så att det blir giltigt över hela Europa. Det är nog lite njuggt att inte se att detta är högt prioriterat för regeringen.

Jag ska se till att det som står i interpellationssvaret verkligen följs upp i våra ägardialoger. Men åter: Det är inte så att det är statsråden som bestämmer över hur verksamheten sköts till vardags på bolagen, utan det går via bolagsstyrelserna och ledningarna. Det sker enligt aktiebolagslagen. Det är ingenting som ett statsråd själv sitter och rattar över, utan det måste vi överlämna. Vi har ju 44 bolag till, och vi försöker ha ett regelverk som alla måste följa.

Anf. 92 THOMAS MORELL (SD):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Jag är väl medveten om att statsrådet inte kan gå in och skruva i verksamheten på Postnord. Men statsrådet har ansvaret för de statliga bolagen. Om det är uppenbart att ett bolag inte följer lagar och regler måste ägaren agera. Precis som statsrådet själv sa figurerar ju Postnord i ett sammanhang som inte är bra för deras affärsverksamhet. Det skapas till och med sidor i Norge där man varnar för Postnord som ett rövarföretag. Hade jag varit ansvarig för verksamheten hade jag dragit öronen åt mig. Att ett företag som den svenska staten ihop med danska staten är ägare till får stämpeln rövarföretag på sig är anmärkningsvärt.

Jag gläds åt att statsrådet har varit ute och tittat hur det ser ut i Trelleborgs hamn. Statsrådet borde ta med lite fler av sina kollegor ut och titta. Jag har erbjudit den tjänsten flera gånger. Följ med mina gamla kollegor inom polisen och se hur det ser ut där ute! Det är en handel av människor som är helt obeskrivlig och en kriminalitet som flyter runt omkring det här.

Man har straffat bort trafikpolisen under många år. När jag slutade 2007 på trafikpolisen i Skara hade vi tre turlag med nio man i yttre tjänst i varje. I dag är de totalt fem stycken. Det är klart att de inte hinner med. Det är lätt att räkna ut.

En av de vassaste enheterna i Sverige är den i Västerås. Men de är inte mer än sju stycken när de är ute. Det räcker att de får in två bilar så stannar verksamheten, eftersom de har fullt upp med de två. Under tiden rinner det förbi massor av fordon utanför. Det här är en affär för de kriminella som staten måste sätta stopp för effektivt. Jag hoppas verkligen att det blir så.

Anf. 93 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):

Herr talman! Jag tackar åter Thomas Morell för en väldigt viktig framtidsdebatt för Sverige. Vägtransporter är viktiga, och vi vet att vägtransporterna kommer att öka. Om vi inte lyckas sätta stopp för illegala transporter i Sverige riskerar vi att få en vilda västern-situation i en hel bransch.

Det intryck jag får är ändå att de nya reglerna, möjligheten till klampning, utbildningen av poliser och det faktum att polisen i dag åter prioriterar den här brottsligheten lite högre gör att pressen nu är större i branschen än vad den var för bara några år sedan. Flera av bolagen anpassar nu sin kostym efter de nya reglerna. Precis som Thomas Morell tar upp har böterna också en avskräckande verkan. Ingen vill ha sitt fordon klampat, för det kostar mycket pengar och ger dåligt rykte för ens eget åkeri.

Jag tror att de här lagarna och reglerna faktiskt gör att problemet pressas tillbaka. Men som vd:n för ett byggbolag sa i veckan: Det är väldigt långt kvar innan grundregeln att svenska villkor ska gälla på svensk arbetsmarknad får genomslag i alla branscher. På grund av mobiliteten i den här sektorn har problemet varit ännu större.

I en undersökning som gjordes av Transportarbetareförbundet under min tid som LO-ordförande registrerades skyltar för vanliga medlemmar, och det beräknades då vara ungefär 3 000 illegala transporter i Sverige varje dag. Om polisen inte prioriterar denna brottslighet kan den givetvis pågå hur länge som helst.

Vi har ett särskilt ansvar för våra statliga bolag, och jag kommer inte att ta lätt på det. Det vore konstigt om jag skulle ändra min livsinställning just som jag blivit statsråd och ansvarig för området.

Jag tackar Thomas Morell för en bra diskussion om framtiden.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2021/22:459 om utländskt ägande av viktig infrastruktur

Anf. 94 Statsrådet KHASHAYAR FARMANBAR (S):

Herr talman! Alexandra Anstrell har frågat utrikesministern om hon anser att det är lämpligt att en icke-demokratisk nation äger en så stor andel av viktig svensk energiinfrastruktur. Alexandra Anstrell har vidare frågat utrikesministern om hon avser att vidta några åtgärder för att minska risken och hotet som detta innebär.

Interpellationen har lämnats över till mig.

Inledningsvis vill jag framhålla att Sverige har en öppen ekonomi med stark betoning på frihandel. Utländska investeringar tillför kapital, kunskap och kompetens som är viktigt för Sverige.

Regeringen är samtidigt medveten om att utländska investeringar i vissa verksamheter, såsom kritisk infrastruktur, kan innebära säkerhetsrisker. Enligt Säkerhetspolisen är strategiska uppköp och investeringar i svenska företag ett av de sätt som främmande makt använder sig av för att uppnå strategiska fördelar.

Säkerhetsfrågor står högt upp på regeringens agenda, och regeringen har redan tagit en rad initiativ för att minska risken för oönskade utländska direktinvesteringar inom verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet och annan verksamhet som behövs för att säkerställa särskilt viktiga samhällsfunktioner.

Sedan den 1 januari 2021 gäller reglerna i säkerhetsskyddslagen även överlåtelser av säkerhetskänslig verksamhet, vilket bland annat betyder att

bestämmelserna har skärpts så att det numera är möjligt att stoppa överlåtelser av säkerhetskänslig verksamhet.

Regeringen tillsatte 2019 en utredning om ett system för granskning av utländska direktinvesteringar inom skyddsvärda områden. Utredningen redovisades i november 2021 och har därefter remitterats. Utredningen föreslår bland annat att investeringar i energiinfrastruktur ska omfattas av ett granskningssystem. Förslaget bereds nu i Regeringskansliet.

För att få driva el- eller gasnät gäller redan i dag att den som vill bygga en ledning först ska prövas av Energimarknadsinspektionen eller regeringen, som prövar om verksamhetsutövaren är lämplig. Det krävs också tillstånd för att överlåta koncessionspliktiga ledningar.

Regeringen har i propositionen om genomförande av elmarknadsdirektivet när det gäller nätverksamhet dessutom föreslagit att driften av elnät ska utföras i Sverige.

Sammanfattningsvis måste vår grundinställning vara att ha ett öppet samhälle som välkomnar investeringar som gynnar Sverige. Samtidigt arbetar regeringen ständigt med att förstärka och förbättra det redan starka skydd som finns mot illasinnade eller oseriösa aktörer.

Anf. 95 ALEXANDRA ANSTRELL (M):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret.

Andelen utländska ägare av svensk vindkraft har närapå fördubblats på bara några få år, och enligt branschorganisationen Svensk Vindenergi är den enskilt största ägaren i dag ett statligt kinesiskt bolag.

Den tekniska utvecklingen har gjort vindkraftverken betydligt högre, och det planeras för vindkraftverk på över 300 meter. Det krävs givetvis miljardinvesteringar för att bygga moderna vindparker, och den typen av kapital finns ofta hos stora internationella bolag eller stora stater.

Kina använder ofta sitt ekonomiska inflytande för att få politiska fördelar. I medierna i går kunde vi höra Kinaanalytikern på FOI, Oscar Almén, säga att det inte är bra att hamna i beroendeställning. Vidare sa han att man behöver göra skillnad på investerare från auktoritära länder.

Nu bereds *Direktinvesteringsutredningen* i Regeringskansliet, vilket ministern hänvisar till, men frågan är när vi kommer få se några ytterligare förslag i frågan.

Är man inte förberedd så är man oförberedd, och under Socialdemokraternas åtta år i regeringsställning har det varit tydligt att de har varit naiva, skyllt på att de inte såg det komma och så vidare.

Herr talman! Vi har inte råd att vara oförberedda när det gäller den viktiga elberedskapen. Elanvändningen är hög inom flera sektorer, exempelvis industri, transporter, bostäder och service, och elanvändningen ökar. Det svenska samhället är elberoende, och störningar kan få ganska stora konsekvenser för stora delar av samhället. Det handlar om långt större störningar än att man inte kunde koka kaffe i Vega i morse. Störningar påverkar elektroniska kommunikationer, transporter, kommunalteknisk försörjning, sjukvård och finansiella tjänster.

Vattenkraften och kärnkraften utgör i dag basen i svensk elproduktion. Dessa behövs, för vi behöver massor av el när vi elektrifierar mer och mer, även när det inte blåser.

Herr talman! I december 2017 gav regeringen i uppdrag till Försvarsmakten och Länsstyrelsen Gotland att starta ett utvecklingsarbete för samverkan och organisation inom totalförsvaret på ön. Rapporten är nu klar och överlämnad till regeringen. En fråga som lyfts upp är vikten av att tydliggöra på nationell, regional och lokal nivå vilken part som skriver avtal med vem och hur finansiering ska ske för att öka totalförsvarsförmågan inom just energiförsörjningen. Detta är viktigt.

Jag håller med ministern om att frihandel är oerhört viktigt för vår demokrati och att utländskt kapital givetvis berikar Sverige. Men vi får inte vara naiva. I den rådande säkerhetspolitiska situationen är det viktigt att bestämma sig för hur lämpligt det är med utländskt ägande av viktig infrastruktur.

Putins, och med det Rysslands, agerande under de senaste månaderna har visat att vi inte alltid kan lita på utländska aktörer och möjligheten att köpa samhällsviktiga resurser som el från andra länder. Som en följd av Rysslands invasion och krig i Ukraina har EU uttalat att man kommer att göra sig mindre beroende av ryska produkter, däribland gas som används för europeisk elproduktion. Vi köper ju ibland el från andra länder.

Jag fick inte riktigt svar på min fråga om ministern anser att det är lämpligt att en icke-demokratisk nation som Kina äger en så stor andel av viktig svensk energinfrastruktur.

Anf. 96 Statsrådet KHASHAYAR FARMANBAR (S):

Herr talman! Alexandra Anstrell, jag och regeringen är överens om att Sveriges redan starka situation när det kommer till elproduktion ska stärkas ytterligare.

Dock delar jag inte bilden som Alexandra Anstrell försöker måla upp av att vi skulle vara oförberdda. Jag konstaterar att redan för flera år sedan förbereddes arbetet med skärpningen av säkerhetsskyddslagstiftningen, som ju trädde i kraft i januari 2021, och att den dåvarande regeringen redan 2019 tillsatte en utredning om utländskt ägande i känslig infrastruktur.

Alexandra Anstrell och jag är båda frihandelsvänner, men vi ska inte vara naiva i detta – och det är regeringen inte.

Energiproduktionen är givetvis en del av totalförsvaret liksom energileveransen. Här måste vi jobba mer hand i hand för att systemet ska fungera bättre.

Det har ändå skett viss förändring i ägarstrukturen, År 1996 ägde Vattenfall, Eon och Fortum 90 procent av elproduktion i landet. I dag är ägandet betydligt med diversifierat. År 2024 kommer de fem största ägarna att inneha 60 procent av elproduktionen. År 2021, det vill säga förra året, stod det kinesiska bolaget CGN, som Alexandra Anstrell hänvisar till, för 2,3 procent av den totala elproduktionen i Sverige. Denna andel beräknas minska till 2 procent under 2024.

Vi ser också att det kinesiska bolagets andel av den installerade effekten kommer att minska. Icke desto mindre stod kinesiska CGN för 6 procent av antalet vindkraftverk i Sverige, men siffran är naturligtvis högre för den specifika park som de äger – 100 procent. I Norrbotten, där ägarskapet är fokuserat, är siffran 35 procent, men det är 6 procent av den totala antalet vindkraftverk.

Jag tycker att det är viktigt att vi är en öppen frihandelsnation. Jag tycker att det är bra att många andra länder och aktörer vill investera i vårt energisystem och på det sättet se till att vi fortsatt har ett av Europas lägsta energipriser, även i hårda och svåra situationer som den Europa genomli-der just nu.

Däremot ska vi inte vara, och är vi inte, naiva i detta. Det är därför vi har förtydligat säkerhetsskyddslagstiftningen, och det är därför vi har en utredning. Jag fick frågan om när den förhoppningsvis ska leda till en proposition eller åtgärd. Jag hoppas att detta kommer inom kort, men jag kan inte ge något exakt datum till Alexandra Anstrell i dag. Vi gör alla dessa åtgärder för att förstärka.

Jag har tidigare varit tydlig med att jag inte har några som helst problem med att skärpa lagstiftningen ytterligare, för vi behöver skapa ett avstånd mellan ägarskap och drift. Det är en sak att kunna äga ett vindkraftverk och se till att det producerar el och därmed ger en ekonomiska fördel så att man kan ta ut vinst och en annan sak att kunna påverka driften och underhållstiderna. Detta behöver tydligt kontrolleras av svenska myndigheter så att det inte riskerar att hamna i händerna på andra länder.

Anf. 97 ALEXANDRA ANSTRELL (M):

Herr talman! Tack, ministern, för det utvecklade svaret!

Jag menar att Sverige inte har tillräcklig beredskap vad gäller elförsörjning. Min fråga gällde inte frihandel generellt utan mer specifikt om det är så himla fiffigt att en icke-demokratisk nation äger en så stor och viktig andel av svensk infrastruktur.

Jag menar också att detta arbete borde skyndas på med anledning av det oroliga säkerhetsläge som vi befinner oss i efter att Ryssland invaderade Ukraina den 24 februari. Vi har inte tid att vänta eller att vara oförberedda.

Om vi tittar på de havsbaserade vindkraftsprojekt som är under prövning i tillståndsfasen ser vi att det är väldigt många som står i kö. Ännu mer finns planlagt längre fram, visar en sammanställning som Svensk Vindenergi har gjort.

I höstas fick vi veta att regeringen gav Svenska kraftnät i uppdrag att bygga ut stamnätet till vårt sjöterritorium för att underlätta utbyggnaden av vindkraft till havs. I och med detta blir det en form av dold subvention till vindkraften, för i praktiken handlar det om en typ av subvention i form av minskade anslutningsavgifter för havsbaserade vindkraftsprojekt. Man kan undra om detta är rätt väg att gå sett till facit det senaste halvåret och de stigande elpriserna.

Problemet i det här fallet är inte att projektörer tycker att det är för dyrt att bygga ute till havs så som förutsättningarna ser ut i dag. Då skulle de ju inte stå i kö så mycket. Regeringens förslag beror på andra idéer eller ideologier. Vore det inte bättre om regeringen lät Svenska kraftnät fokusera på de akuta stamnätsbrister som vi faktiskt har och som vi har sett nu i överföringskapaciteten från norr till söder, med tanke på de enorma elprisskillnaderna?

Nu får en del konsumenter ändå tillbaka pengar för elkostnaden. Jag har ett hus i Jämtland där min dotter har bott i vinter. Där har elkostnaden varit ganska låg jämfört med mina elpriser i Haninge. Jag fick dock tillbaka väldigt mycket mer för mitt hus i Jämtland, trots att jag betalat myck-

et mer för elen i Haninge. Jag tycker att detta är stört – det är ju de som har betalat mer som borde få tillbaka mer.

Jag tänker på pensionären i Dalarna som fick en elräkning som var större än hans pension. Han borde få mer tillbaka, inte de som har betalat mindre. Om man drar en parallell till de minskade anslutningsavgifterna för havsbaserade vindkraftverk ser man att det också kommer att drabba konsumenten i slutändan. Ökade kostnader för Svenska kraftnät innebär i förlängningen höjda avgifter för slutkunderna. När man pratade om detta nämnde man inte att en majoritet av remissinstanserna sa nej till förslaget.

Herr talman! Jag har i tidigare debatter om vindkraft lyft upp vikten av att vi ska göra rätt saker för vår framtid och för våra barn och deras barns framtid. Jag menar att vi saknar tillräcklig forskning om hur vindkraftverken påverkar oss människor och vår sömn och hälsa och hur vindkraften påverkar djurlivet, såsom renar, rovdjur och fåglar.

Jag har fått veta att Boverket inte har något regeringsuppdrag att ta fram en policy eller riktlinjer för att vägleda kommuner och andra aktörer i hur en vindkraftsutbyggnad ska kunna ske utan det som är negativt vad gäller psykosocial livsmiljö, buller och annat. Inte heller är det tydligt på nationell, regional och lokal nivå vilken part som skriver avtal med vem och hur finansiering ska ske.

Det känns som att det är en ganska stor framfart som sker på ideologisk basis, inte på faktabaserad basis. Om Kina äger största delen av våra vindkraftverk – vem får då elen om det blir kris eller krig?

Anf. 98 Statsrådet KHASHAYAR FARMANBAR (S):

Herr talman! Låt mig ge faktainformation. Kina äger inte största delen av våra vindkraftverk. Precis som jag redovisade äger kinesiska CGN 6 procent av antalet vindkraftverk som finns i Sverige.

När det gäller säkerhetsarbetet, som behöver skyndas på, är vi helt överens. Det behövs, och det skyndas på.

När det kommer till havsbaserade vindkraftsprojekt och stamnät till havs konstaterar jag att man blir svaret skyldig om man inte vill att stamnätet ska byggas av Svenska kraftnät. Så gjorde vi när vi byggde ut vattenkraften, så gjorde vi när vi byggde ut kärnkraften och så gör vi när vi bygger ut vindkraften till havs. Om man ska särbehandla vindkraften till havs negativt i detta avseende, när det gäller just stamnätet, blir man svaret skyldig om varför man ska göra detta.

Vi ser hur hela vårt samhälle ställer om och hur industrierna står på kö för att få mer elektricitet så att de kan jobba smartare och effektivare, anställa fler människor, ha större lönsamhet och förbättra klimatet. Då behöver mer el – mycket el – komma på plats snabbt, och elen behöver fortsatt vara billig. På den punkten är vindkraft på land och till havs svårslagen i vårt klimat, där 60 procent av vindkraftsproduktionen sker på vinterhalvåret och där vindkraften till havs har 50 procent mer fullasttimmar och inte är lika väderberoende som annan vindkraft eftersom den har en jämnare produktion.

Framåt är det inte en enda lösning som kommer att behövas. Vi som land har inte råd att låsa fast oss vid enstaka lösningar, utan vi behöver jobba på flera fronter. Svenska kraftnät har de kommande tio åren 100 miljarder kronor till sitt förfogande för att uppgradera elnätet. Senast, för några veckor sedan, var det 8,4 miljarder som ska investeras i norra Sverige

för att uppgradera elnätet för de industrier som behöver det där. Men arbetet fortgår i hela Sverige. Svenska kraftnät har startat ett kontor i Göteborg för att bättre kunna tillgodose även södra Sverige och den kraftöverföring som behövs mellan regionerna. Samtidigt jobbar man med stamnätet.

När det kommer till effekterna av vindkraften måste jag säga att en del av diskussionen ibland ter sig överdriven. Det är klart att det finns olägenheter med allt vi gör. Det kan finnas en estetisk aspekt, att man inte tycker om att se vindkraftverk. Det kan förekomma ljud. Jag besökte Jönköping, som är en av de kommuner som har vindkraftverk alldeles utanför. Jag stod under ett vindkraftverk bara för att förstå ungefär hur mycket det låter. Bara för att få en uppfattning om vad vi talar om: I dag ligger ljudnivån på ungefär 50 decibel, men när man står rakt under ett vindkraftverk och mäter det buller man hör ligger det på 42 decibel.

Det är klart att det kan finnas lägen där det blåser och det låter något mer, men låt oss inte binda ris åt vår industris rygg genom att måla upp vindkraften som mer farlig än något annat av de kraftslag vi har, för den är helt väsentlig för att vi ska få mycket och billig el på plats snabbt, vilket vår industri och våra hushåll behöver framöver.

Anf. 99 ALEXANDRA ANSTRELL (M):

Herr talman! Ministern sa att en del av debatten ter sig överdriven. Ändå har ministern tydligt uttalat i medierna att det inte ska byggas några vindkraftverk i ministerns hemkommun.

Vidare sa ministern att utvecklingen i norr av elnätet är bra för de industrier som finns där. Hur är det då med dem som bor där? Jag skulle rekommendera ministern att åka upp till Ragunda och träffa Torbjörn som bor mellan två vindkraftsparker. Han fick tälta hela förra sommaren eftersom hans hus blev som en resonanslåda. Det gick alltså inte att bo i huset.

Detta är ett problem, och det behöver regeringen ta på allvar. Då kan man inte säga att debatten ter sig lite överdriven. Hälsa det till Torbjörn. Jag tror inte att han blir så glad.

Det gäller att inte bara vara överens. Om man är överens om att man ska skynda på behöver man också ta ledartröjan för det. Och det är regeringens ansvar, herr talman.

Flera experter har varnat för att det som vi har sett i vinter inte är en enskild företeelse utan att detta med mer volatila priser är någonting som vi kommer att dras med lång tid framöver.

Vi fick i går höra att det inte är bra att komma i beroendeställning. Vidare fick vi höra att man behöver göra skillnad på investerare från auktoritära länder.

Jag har fortfarande inte fått svar på min fråga, utan jag har bara fått ett generellt svar om att det är bra med frihandel. Men hur är det med den specifika frågan om man ska ha en icke-demokratisk nation som äger en stor del av svensk vindkraft?

Om man ska göra enorma ingrepp som att bygga 300 meter höga vindkraftverk i vår natur behöver man veta att man gör rätt saker. Då behöver man veta att man gör rätt saker för vår framtid, för våra barn och för våra barnbarn.

Anf. 100 Statsrådet KHASHAYAR FARMANBAR (S):

Herr talman! Jag tackar Alexandra Anstrell. Vi behöver veta att vi gör rätt för vår framtid. Ja, vi vet att vi gör rätt för vår framtid. Om vi ska ha en bra framtid med fler arbetstillfällen, fler industrier och fler människor som flyttar in till utflyttningsorter på landsbygden så att de blir inflyttningsorter då behövs det mer el.

Det som kan vara en realistisk lösning i närtid och som ger tillräckligt med billig el och som kommer snabbt på plats är vindkraften. Man kan gilla det eller ogilla det, men så ser sanningen och verkligheten ut.

Jag är uppväxt i Norrbotten, och jag konstaterar att det föräldrahem som jag växte upp i nu har dubblerats i fastighetsvärde just för att Norrbotten var ett av de första län som sa ja till storskalig vindkraft, den kraft som nu möjliggör en stor industrialisering i Norrbotten med bolag som står på kö för att etablera sig. Folk flyttar in, och det finns en framtidstro i orten. Fler arbetstillfällen och fler industrijobb kommer dit. Det är en grön omställning som är helt fantastisk.

Som socialdemokrat vågar jag säga: Ja, vi hade rätt. Verkligheten har visat oss att vi hade rätt, medan Moderaterna, Sverigedemokraterna och andra har stått och sagt att om man ska ha fler arbetstillfällen måste man offra klimatet. Men de hade fel. De som har stått och sagt att om vi ska ha ett bra klimat måste vi offra tillväxten hade fel. Vi har hela tiden stått upp och sagt att tillväxt och klimatomställning går hand i hand. Det har visat sig vara verkligheten.

Jag har inte behövt övertala en enda industriledare att öka sin tillväxt genom klimatomställningen. De gör det själva. Det som de behöver för att orter som Ragunda och andra ska få fler arbetstillfällen, nya fastigheter, fler som flyttar in och en framtidstro är mer el. Och realistiskt är vindkraften den bästa lösningen de kan ha.

Självklart ska vi jobba på utförandet. Självklart ska vi jobba med ny teknik så att vindkraftverken låter mindre, syns mindre och blinkar mindre. Men att säga nej till framtiden det är inte vägen framåt.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 9 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 5 maj

2021/22:478 Brottslighet mot näringslivet

av Alexander Christiansson (SD)

till näringsminister Karl-Petter Thorwaldsson (S)

2021/22:479 Integrationen

av Ann-Christine From Utterstedt (SD)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:480 Samplanering av infrastrukturprojekt med lokal acceptans

av Martina Johansson (C)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

Prot. 2021/22:109

6 maj

Svar på
interpellationer

§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 5 maj

2021/22:1541 Sveriges position i EU:s arbete om sÄrläkemedel
av *Camilla Waltersson Grönvall* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:1542 Högsta domstolens abortmotstånd i USA

av *Yasmine Posio* (V)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:1543 Regeringens åtgärder för att tvångsåtgärden avskiljning ska upphöra

av *Clara Aranda* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:1544 Advokater som avböjer uppdrag som särskild företrädare för barn

av *David Josefsson* (M)

till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

§ 11 Kammaren åtskildes kl. 11.54.

Sammanträdet leddes
av förste vice talmannen från dess början till och med § 1 anf. 82 (delvis)
och
av talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANNA ASPEGREN

/Olof Pilo

§ 1 Särskild debatt om påskhelgens kravaller	1
Anf. 1 TOBIAS ANDERSSON (SD)	1
Anf. 2 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S)	1
Anf. 3 JOHAN FORSSELL (M)	2
Anf. 4 TOBIAS ANDERSSON (SD)	3
Anf. 5 JOHAN HEDIN (C)	4
Anf. 6 LINDA WESTERLUND SNECKER (V)	5
Anf. 7 ANDREAS CARLSON (KD)	6
Anf. 8 JUNO BLOM (L)	6
Anf. 9 MARTIN MARMGREN (MP)	7
Anf. 10 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S)	8
Anf. 11 JOHAN FORSSELL (M) replik	9
Anf. 12 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	9
Anf. 13 JOHAN FORSSELL (M) replik	9
Anf. 14 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	10
Anf. 15 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	10
Anf. 16 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	10
Anf. 17 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	11
Anf. 18 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	11
Anf. 19 LINDA WESTERLUND SNECKER (V) replik	11
Anf. 20 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	12
Anf. 21 LINDA WESTERLUND SNECKER (V) replik	12
Anf. 22 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	12
Anf. 23 ANDREAS CARLSON (KD) replik	13
Anf. 24 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	13
Anf. 25 ANDREAS CARLSON (KD) replik	13
Anf. 26 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	14
Anf. 27 MARTIN MARMGREN (MP) replik	14
Anf. 28 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	14
Anf. 29 MARTIN MARMGREN (MP) replik	15
Anf. 30 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	15
Anf. 31 JOHAN FORSSELL (M)	15
Anf. 32 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	16
Anf. 33 JOHAN FORSSELL (M) replik	16
Anf. 34 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	17
Anf. 35 JOHAN FORSSELL (M) replik	17

Anf. 36	MARTIN MARMGREN (MP) replik.....	18
Anf. 37	JOHAN FORSSELL (M) replik.....	18
Anf. 38	MARTIN MARMGREN (MP) replik.....	18
Anf. 39	JOHAN FORSSELL (M) replik.....	19
Anf. 40	TOBIAS ANDERSSON (SD).....	19
Anf. 41	Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	20
Anf. 42	TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	20
Anf. 43	Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	20
Anf. 44	TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	21
Anf. 45	MARTIN MARMGREN (MP) replik.....	21
Anf. 46	TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	21
Anf. 47	MARTIN MARMGREN (MP) replik.....	22
Anf. 48	TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	22
Anf. 49	JOHAN HEDIN (C).....	22
Anf. 50	TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	23
Anf. 51	JOHAN HEDIN (C) replik.....	23
Anf. 52	TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	24
Anf. 53	JOHAN HEDIN (C) replik.....	24
Anf. 54	MARTIN MARMGREN (MP) replik.....	24
Anf. 55	JOHAN HEDIN (C) replik.....	25
Anf. 56	MARTIN MARMGREN (MP) replik.....	25
Anf. 57	JOHAN HEDIN (C) replik.....	25
Anf. 58	LINDA WESTERLUND SNECKER (V).....	26
Anf. 59	TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	26
Anf. 60	LINDA WESTERLUND SNECKER (V) replik	27
Anf. 61	TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	27
Anf. 62	LINDA WESTERLUND SNECKER (V) replik	27
Anf. 63	ANDREAS CARLSON (KD).....	27
Anf. 64	MARTIN MARMGREN (MP) replik.....	28
Anf. 65	ANDREAS CARLSON (KD) replik.....	28
Anf. 66	MARTIN MARMGREN (MP) replik.....	29
Anf. 67	ANDREAS CARLSON (KD) replik.....	29
Anf. 68	JUNO BLOM (L).....	29
Anf. 69	LINDA WESTERLUND SNECKER (V) replik	30
Anf. 70	JUNO BLOM (L) replik	30
Anf. 71	LINDA WESTERLUND SNECKER (V) replik	30
Anf. 72	JUNO BLOM (L) replik	31
Anf. 73	MARTIN MARMGREN (MP) replik.....	31
Anf. 74	JUNO BLOM (L) replik	31
Anf. 75	MARTIN MARMGREN (MP) replik.....	32
Anf. 76	JUNO BLOM (L) replik	32
Anf. 77	MARTIN MARMGREN (MP)	32
Anf. 78	JOHAN FORSSELL (M) replik.....	33
Anf. 79	MARTIN MARMGREN (MP) replik.....	33
Anf. 80	JOHAN FORSSELL (M) replik.....	33
Anf. 81	MARTIN MARMGREN (MP) replik.....	34
Anf. 82	TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	34
Anf. 83	MARTIN MARMGREN (MP) replik.....	34
Anf. 84	TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	35

Anf. 85 MARTIN MARMGREN (MP) replik	35	Prot. 2021/22:109
Anf. 86 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	35	6 maj
§ 2 Anmälan om ersättare.....	36	
§ 3 Anmälan om kompletteringsval.....	36	
§ 4 Anmälan om subsidiaritetsprövning.....	36	
§ 5 Anmälan om faktagpromemorior	36	
§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott	37	
§ 7 Svar på interpellation 2021/22:463 om Postnords efterlevnad av gällande lagstiftning.....	37	
Anf. 87 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S)	37	
Anf. 88 THOMAS MORELL (SD).....	38	
Anf. 89 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S)	39	
Anf. 90 THOMAS MORELL (SD).....	40	
Anf. 91 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S)	41	
Anf. 92 THOMAS MORELL (SD).....	42	
Anf. 93 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S)	42	
§ 8 Svar på interpellation 2021/22:459 om utländskt ägande av viktig infrastruktur.....	43	
Anf. 94 Statsrådet KHASHAYAR FARMANBAR (S)	43	
Anf. 95 ALEXANDRA ANSTRELL (M).....	44	
Anf. 96 Statsrådet KHASHAYAR FARMANBAR (S)	45	
Anf. 97 ALEXANDRA ANSTRELL (M).....	46	
Anf. 98 Statsrådet KHASHAYAR FARMANBAR (S)	47	
Anf. 99 ALEXANDRA ANSTRELL (M).....	48	
Anf. 100 Statsrådet KHASHAYAR FARMANBAR (S)	49	
§ 9 Anmälan om interpellationer.....	49	
§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	50	
§ 11 Kammaren åtskildes kl. 11.54.....	50	